

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Liiketalouden koulutusohjelma / taloushallinto

Asta Ovaska

PK-YRITYKSEN RAHOITUS JA CASE AVOIN YHTIÖ SIRELLE DESIGN

Opinnäytetyö 2010

TIIVISTELMÄ

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

Liiketalouden koulutusohjelma

ASTA OVASKA

Opinnäytetyö

Työn ohjaaja

Toimeksiantaja

Elokuu 2010

Avainsanat

PK-yrityksen rahoitus ja Case Avoin yhtiö Sirelle Design

49 sivua

Lehtori Katriina Vesala

Toiminimi Siru Design

pienet ja keskisuuret yritykset, rahoitus, kannattavuus, tunnusluvut

Tämä opinnäytetyö on jaettu kahteen osaan. Ensimmäisessä osassa selvitettiin eri rahoitus- ja vakuutusyhtiöiden sekä pankkien myöntämiä avustus-, laina- ja tukimahdollisuuksia sekä niiden saantiin vaikuttavia edellytyksiä. Toisessa osassa perehdyttiin Avoin yhtiö Sirelle Designin lisärahoitustarpeen lähtökohtiin. Yrittäjien toivomuksesta kaikki laskelmat tehtiin prosenttimuotoisena.

Tarkoituksena oli tuottaa yrityksille tiivis ja helppolukuinen opas, josta yritykset voivat nopeasti saada perustietoa ja eri vaihtoehtoja rahoitusmahdollisuuksista. Case-osan tarkoitus oli antaa yrittäjille tietoa yrityksen taloudellisista lähtökohdista, jotka liittyvät lisärahoituksen hakemiseen.

Ensimmäisen osan tiedot on jouduttu suurimmaksi osaksi hakemaan ja kokoamaan Internetistä, useiden eri rahoitusyhtiöiden sivuilta. Toinen osa aloitettiin kummankin yrityksen: Toiminimi Siru Design ja Sisustus Marelle Avoimen yhtiön, tilinpäätösasiakirjojen yhdistämisellä ja muokkaamisella. Tämän jälkeen oli mahdollista tehdä prosenttimuotoinen tuloslaskelma, joka esitetään opinnäytetyössä. Lisäksi tehtiin kannattavuuslaskelma ja herkkyyssanalyysi, joiden kustannusarviot ovat yrittäjien antamia.

Tuloksena on tiivis yhteenveto, eri toimialojen hyödynnettäväksi tarkoitettusta rahoitusvaihtoehto-oppaasta. Opinnäytetyön toisessa osassa esitettyjä laskelmia yritys pystyy käyttämään hyödyksi lisärahoitusta hakiessaan sekä seuraamaan yrityksen kehittymistä ja kannattavuutta.

ABSTRACT

KYMENLAAKSON AMMATTIKORKEAKOULU

University of Applied Sciences

Business Administration

OVASKA, ASTA

Financing in small and medium sized companies

Case Study: Sirelle Design

Bachelor's Thesis

49 pages

Supervisor

Katriina Vesala Senior Lecturer

Commissioned by

Siru Design

August 2010

Keywords

small and medium sized enterprises, financing, profitability, key figures

This Bachelor's thesis is divided into two sections. The first section examines different subsidies, loans and subventions granted by various banks, financing and insurance companies. Requirements for acquiring financing are also covered. The second section examines closer the basis of need for extra financing of Sirelle Design. All calculations were done in percentage form on request by the companies.

The aim was to provide companies with a compact and informative guide, where basic information and different financing possibilities are easily found. The case study aimed to provide the entrepreneurs with information regarding the company's financial basis in relation to applying for additional financing.

Most of the material in section one has been obtained by studying the websites of various financing facilities. In the beginning of section two, the financial statements of both Siru Design and Sisustus Marelle were combined and modified. This enabled a profit and loss statement in percentage form, and the statement is presented in the Bachelor's thesis. In addition, an estimate of prospective profit and a sensitivity analysis was done based on estimates given by the companies in question.

The result is a compact summary of a finance option guide for different lines of businesses. The calculations presented in the second section of the Bachelor's thesis can be used by the company when it seeks additional financing and for development and profitability follow-up.

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1	JOHDANTO	6
2	TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TAVOITTEET	7
3	PK-YRITYKSEN RAHOITUS	8
	3.1 Oma rahoitus – omistajien sijoituspanos	8
	3.2 Ulkopuolinen rahoitus	9
	3.2.1 Pankit	10
	3.2.2 Rahoitusyhtiöt	12
	3.2.2.1 Leasingrahoitus	12
	3.2.2.2 Factoringrahoitus	13
	3.2.2.3 Osamaksurahoitus	13
	3.2.2.4 Ostolaskurahoitus	14
	3.2.2.5 Luottokorttirahoitus	14
	3.2.3 Vakuutusyhtiöt	14
4	ERITYISRAHOITUS	15
	4.1 Finnvera Oyj	15
	4.1.1 Pääomarahaus sekä yrittäjälaina	16
	4.1.2 Käyttöpääoma	16
	4.1.2.1 Pientakaas	17
	4.1.2.2 Pienlaina	17
	4.1.2.3 Naisyrittäjälaina	18
	4.1.2.4 Investointi- ja käyttöpääomalaina	18
	4.1.3 Investoinnit	18
	4.1.4 Toiminnassa olevien yritysten rahoitus	19
	4.1.4.1 Kehittämislaina	19
	4.1.4.2 Suhdannelaina ja -takaas	19
	4.1.4.3 Ympäristölaina ja -takaas	20
	4.2 Keksintösäätiö	21
	4.3 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus	22

4.3.1	Avustus ensimmäisen työntekijän palkkamenoihin	22
4.3.2	Maaseudun yritystoiminnantuki	23
4.3.3	Valmistelurahoitus	23
4.3.4	Yrityksen investointituki ja kehittämistuki	23
4.3.5	Yrityksen käynnistämistuki	25
4.3.6	Yrityksen toimintaympäristön kehittämisavustus	26
4.3.7	Energiatuki	26
4.3.8	Kyläkauppatuki	26
4.4	Maaseutuvirasto	27
4.4.1	Nuoren viljelijän aloitustuki	27
4.4.2	Maatalousyrittäjän luopumistuki	27
4.5	Työ- ja elinkeinotoimisto	28
4.5.1	Starttiraha	28
4.5.2	Sosiaalinen yritys	28
4.5.2.1	Palkkatuki	29
4.5.2.2	Työllisyyspoliittinen avustus	29
4.6	Tekes	30
4.6.1	Avustus/laina asiantuntijan hankintaan sekä tutkimus- ja kehittämistoimintaan	30
4.6.2	Nuorten innovatiivisten yritysten rahoitus	31
4.7	Etera	31
5	CASE AVOIN YHTIÖ SIRELLE DESIGN	32
5.1	Case-yrityksen lisärahoitustarpeeseen liittyvät laskelmat	33
5.1.1	Prosenttimuotoinen tuloslaskelma	34
5.1.2	Prosenttimuotoinen kannattavuuslaskelma	36
5.1.3	Prosenttimuotoinen herkkyysanalyysi	39
5.2	Case-yrityksen lisärahoitusvaihtoehdot	42
6	YHTEENVETO	44
	LÄHTEET	45

1 JOHDANTO

Koulun kautta sain toimeksiannon paikallisesta Siru Design -yrityksestä. Yrittäjän ja opettajien kanssa käydyissä keskusteluissa päädyttiin siihen, että opinnäytetyö jaetaan kahteen osaan: PK-yrityksen rahoitus ja Case Siru Design. Elokuussa 2010 lopetettiin Toiminimi Siru Design ja Siru Vainio liittyi yhtiömieheksi Sisustus Marelle Avoin yhtiöön. Yrityksen nimeksi muutettiin Avoin yhtiö Sirelle Design. Nimenvaihdosta johtuen toisen osan nimeksi laitettiin Case Avoin yhtiö Sirelle Design.

PK-yritysten rahoitusta pohdin yleisellä tasolla ja eri toimialojen kannalta. Selvitin eri aloilla toimivien PK-yritysten lisärahoitusmahdollisuuksia sekä -muotoja. Selvitin PK-yrityksille rahoitusta myöntävien, rahoitus- ja vakuutusyhtiöiden sekä pankkien erilaisia avustus-, tuki- ja lainansaantimahdollisuuksia. Rahoitus- ja vakuutusyhtiöt jaoin perustettavien PK-yritysten rahoitukseen ja käynnissä olevien yritysten kehittämiseen tarvittavaan rahoitukseen.

Avoin yhtiö Sirelle Design tarjoaa yksilöllistä suunnittelua ja valmistusta sisustukseen ja vaatetukseen sekä myynnissä on erilaisia sisustustarvikkeita ja -kankaita. Toimitila sijaitsee Kouvolassa ja toimialueena on koko Kymenlaakso sekä eteläinen Suomi.

Yrityksessä tapahtuneiden muutosten johdosta, yritys tarvitsee mahdollisesti lisärahoitusta. Tein yritykselle yhteisen tuloslaskelman, josta nähdään vanhojen yritysten yhteinen taloudellinen lähtötilanne. Lisäksi tein kannattavuuslaskelman ja herkkyyssanalyysin. Näiden avulla nähdään, minkälaiseen liikevaihtoon yrityksen tulisi pyrkiä sekä minkälaisilla keinoilla se on mahdollista saavuttaa. Eri rahoitusyhtiöt vaativat, että lisärahoitusta saadakseen yrityksen toiminnan tulee olla kannattavaa.

Opinnäytetyön aiheena tämä tuntui minulle sopivalta, koska entisenä yrittäjänä minulla on jonkinlaista kokemusta ja tietoa yrittäjyydestä. Aihe vaikutti myös mielenkiintoiselta ja haasteelliselta.

2 TUTKIMUKSEN TARKOITUS JA TAVOITTEET

Opinnäytetyön ensimmäisessä osassa selvitän erilaisia, vierasta pääomaa tarjoavia rahoitus- ja vakuutusyhtiöitä. Tutkimuksen tarkoituksena on selvittää PK-yritysten rahoitusmahdollisuudet yritystä perustettaessa sekä yritystä kehitettäessä. Esitän eri toimialoilla toimivien yritysten avustus-, tuki- ja lainavaihtoehdot. Tavoitteena on saada PK-yrityksille mahdollisimman selkeä ja helposti luettava tietopaketti rahoitusmahdollisuuksista, jonka avulla PK-yritykset voivat löytää oikeat rahoitus- ja vakuutusyhtiöt sekä niiden tarjoamat rahoitusvaihtoehdot.

Opinnäytetyön toisessa osassa tein Avoin yhtiö Sirelle Designille prosenttimuotoisen tuloslaskelman, kannattavuuslaskelman ja herkkyyssanalyysin. Näiden laskelmien tarkoituksena on näyttää yrityksen taloudellinen lähtötilanne sekä tilanne, johon yrityksen tulisi pyrkiä. Laskelmat ovat yritykselle tarpeellisia kun mietitään ja haetaan yritykselle lisärahoitusta. Prosenttimuotoa käytetään siksi, että yrittäjät haluavat pitää tarkemmat tiedot itsellään.

Yhdistin yritysten tuloslaskelmat ja muokkasin niitä niin, että niistä poistettiin päällekkäiset kulut. Tästä muokatusta tuloslaskelmasta yrittäjät voivat nähdä, mikä on todellinen yrityksen lähtötilanne ja kannattavuus. Herkkyyssanalyysistä yrittäjät näkevät, mitä toimenpiteitä voisi ajatella yrityksen talouden parantamiseksi ja mikä niiden vaikutus on katetuottoon ja tulokseen. Tavoite näiden laskelmien ja analyysien tekemiselle on, että yrittäjät pystyvät hyödyntämään tietoa yrityksen kehittämiseen ja kannattavuuden seurantaan sekä käyttämään tietoja mahdollisen lisärahoituksen hakemiseen.

Mikäli laskelmat näyttävät, että lisärahoitusta tarvitaan, vertailen ensimmäisessä osassa mainittuja rahoitusmahdollisuuksia ja valitsen niistä yritykselle sopivimmat vaihtoehdot.

3 PK-YRITYKSEN RAHOITUS

Yritystä perustettaessa joudutaan miettimään yritysrahoituksen peruskysymyksiä. Ensimmäiseksi yrityksen perustajilla syntyy liikeidea, jonka toteuttamiseksi he sijoittavat rahaa perustettavaan yritykseen. Raha, joka sijoitetaan, käytetään liikeidean mukaisesti tuloa tuottavaan omaisuuteen. Tuloa tuottavaa omaisuutta ovat esimerkiksi koneet, laitteet ja inhimillinen pääoma. (Niskanen & Niskanen 2007, 9.)

Ensimmäiset kuukaudet ovatkin yrityksen perustajille haasteellisia. Raha pitää riittää monenlaisiin laskuihin ja kuitenkin säännöllisiä yritystuloja ei vielä alkuvaiheessa ole. Yrityksen suurin haaste onkin rahan riittävyys toiminnan pyörittämiseen. Yritystoiminnan tuloilla on pystyttävä kattamaan toiminnan menot ja investoinnit sekä hoitamaan mahdolliset velan takaisinmaksut ja verot. Hyvin toimivan yrityksen tuloilla kaikki menot pystytään maksamaan. Ongelmia saattaa syntyä siinä vaiheessa, kun halutaan laajentaa liiketoimintaa tai investoida uusin tuotantokoneisiin. Tällaisissa tilanteissa joudutaan yleensä turvautumaan pääomarahoitukseen eli omistajien sijoituksiin tai lainarahaan. (Viitala & Jylhä 2006, 316.)

Yrityksen laajentaminen edellyttää yhtä huolellista taloudellista suunnittelua kuin yrityksen perustaminen. Useiden laskelmien tekeminen liittyy taloudelliseen suunnitteluun. Laskelmat tehdään ensisijaisesti yrittäjää itseään varten, mutta rahoittajat haluavat myös nähdä yrittäjän liikeidean kannattavuuden. Liikeidean kannattavuuden perusteella rahoittajat tekevät päätöksen lainan myöntämisestä. (Keskuskauppakamari, Yrityksen perustajan opas 2009, 22.)

3.1 Oma rahoitus – omistajien sijoituspanos

Yrityksen laajentamisen ongelmaksi voi muodostua pääomapula. Yrittäjän oman pääoman sijoittaminen yritykseen antaa ulkopuoliselle rahoittajalle kuvan, että yrittäjä itse uskoo omaan liikeideaansa ja laajennussuunnitelmaansa. Tässä yhteydessä on hyvä miettiä, jatkaako yritys jo olemassa olevana yritysmuotona vai muutetaanko yritysmuotoa ja otetaan uusia yhtiökumppaneita. Tämä helpottaisi yrityksen pääoman keräämistä ja jakaisi vastuuta useamman kannettavaksi.

Osakaspanoksen lisäksi osakkaat voivat antaa yritykselle lainaa. Kun toiminta on lähtenyt hyvin käyntiin ja rahaa alkaa virrata yrityksen kassaan, voidaan laina maksaa takaisin osakkaille. (Keskuskauppakamari, Yrityksen perustajan opas 2009, 23.)

Omaksi pääomaksi luetaan myös koneiden ja muun käyttöomaisuuden muodossa tehdyt sijoitukset. Tätä kutsutaan apporttiomaisuudeksi, jolla on oltava luovutushetkellä vähintään maksua vastaava taloudellinen arvo yhtiölle. Perustamissopimuksessa on oltava selvitys, missä apporttiomaisuus ja siitä suoritettava maksu yksilöidään sekä omaisuuden arvostamiseen vaikuttavat seikat ja menetelmät selvitetään. Mikäli uusi yhtiöosakas on maksanut osuutensa apporttiomaisuutena, siitä on rekisteri-ilmoitukseen liitettävä hyväksytyyn tilintarkastajan lausunto selvityksestä ja siitä, oliko omaisuudella vähintään taloudellista maksua vastaava arvo yhtiölle. (Yritys-Suomi, perustamissopimus.)

Uuden yrityksen perustamisvaiheessa on syytä määritellä kaikki pääomasijoituksiin sekä valta- ja vastuusuhteisiin liittyvät asiat. Niistä on ehdottomasti tehtävä kirjallinen sopimus, että erimielisyydet voidaan välttää. Kirjallisessa sopimuksessa tulee ottaa huomioon osakslainan ehdot, osakkaiden sijoituksiin liittyvä päätösvalta yrityksen asioista sekä apporttiehto, kun sijoitus on tehty käyttöomaisuuden muodossa. Lisäksi on hyvä sopia, miten mahdollisesti syntyvät erimielisyydet ratkaistaan. Usein yhtiöjärjestyksissä käytetään välityslauseketta, mikä tarkoittaa sitä, että erimielisyydet ratkaistaan välimiesmenettelyssä. Se tarkoittaa, että välimiehen nimeäminen jää usein Keskuskauppakamarin välityslautakunnan tehtäväksi. (Keskuskauppakamari, Yrityksen perustajan opas 2009, 23.)

3.2 Ulkopuolinen rahoitus

Ulkopuolinen rahoitus on usein välttämätöntä, oli sitten kyseessä aloittava yritys tai toimintaansa laajentava yritys. Ennen kuin uusi laajentunut toiminta lähtee tuottamaan kassavirtaa yritykseen päin, voi siihen kulua kauan aikaa. Siihen vaikuttaa tietenkin markkinatilanne ja liikeidea. Ulkopuolisen rahoituksen hankkimiseen ei ole olemassa yhtä oikeaa tapaa. Vaihtoehtoja sen hankkimiseen on useita. On kuitenkin hyvä muistaa, että jokaisessa rahoitusmuodossa on omat hyvät ja huonot puolensa. (Keskuskauppakamari, Yrityksen perustajan opas 2009, 23.)

Oman pääomanehtoinen rahoitus on yleensä yritykselle kalliimpaa ja sitä tarjoavat esimerkiksi sijoittajat, jotka tulevat yritykseen omistajiksi. Vierasta pääomaa yrityksille tarjoavat muun muassa pankit, rahoitusyhtiöt sekä vakuutusyhtiöt. (Keskuskaupakamari, Yrityksen perustajan opas 2009, 23.)

3.2.1 Pankit

Pankki on yrittäjän tärkeä liikekumppani koko sen toiminnan ajan. Vaikka yritys pyörisi ilman lainaa, suhde pankkiin on kuitenkin oltava yrityksen maksuliikenteen hoitamiseksi. Pankkilaina on useimmille yrityksille ainoa ulkopuolinen rahoituslähde. Erityisrahoituslaitokset kuten Finnvera Oyj edellyttää, että yrityksen oma pankki osallistuu myös heidän rahoittamien hankkeiden rahoittamiseen. (Keskuskaupakamari, Yrityksen perustajan opas 2009, 23.)

Keskuskaupakamarin Yrityksen perustajan oppaassa 2009 esitetään, mihin asioihin pankki kiinnittää huomiota, kun siltä haetaan pankkilainaa:

- *johdon kyvykkyys (johdon tausta, kokemus, koulutus)*
- *yrityksen liikeidea*
- *omistajien kyvykkyys*
- *toimiala*
- *kilpailijat*
- *asema markkinoilla*
- *yritykseen kohdistuvat riskit*
- *liikeriskit*
- *rahoitusriskit*
- *taserakenne*
- *tilinpäätösanalyysi*

Nämä toimenpiteet liittyvät useimmiten isoihin yrityksiin ja riippuvat hyvin paljon halutusta pankkilainan määrästä. Ennen yritysluoton myöntämistä, pankki haluaa tavallisesti yrityksen tilinpäätöksen analysoitavakseen. Pankissa on tavallisesti yrityksen

toimialaan erikoistunut yritystutkija, joka analysoi yrityksen toimintaedellytyksiä ja antaa yritykselle niin sanotun rating-luokituksen. Rating-luokituksella tarkoitetaan, minkälainen yrityksen talous on: erinomainen, hyvä, tyydyttävä tai heikko. (Keskuskauppakamari, Yrityksen perustajan opas 2009, 23.)

Yritystutkija tekee seuraavaksi tilinpäätöksen oikaisun. Se tehdään siksi, että yritys on vertailukelpoinen muihin saman toimialan yrityksiin nähden. Oikaisun tarkoitus on eliminoida erilaiset kirjauskäytännöt, mahdolliset väärinkirjaukset sekä muut tilinpäätöksen vertailukelpoisuutta heikentävät seikat. Näiden toimenpiteiden jälkeen yritykselle voidaan laatia tunnuslukuanalyysi. Luottopäätös voidaan tehdä pelkästään tunnuslukuanalyysin pohjalta, mikäli tarvittava luoton määrä on pieni. Isompien luottomäärien ollessa kysymyksessä, yritystutkija usein syventää analysointiaan. (Keskuskauppakamari, Yrityksen perustajan opas 2009, 24.)

Ilman vakuuksia yritysluottoa ei kuitenkaan pankista saa. Yritysluotoissa käytetään tavallisimmin kiinteistö- ja yritys kiinnitystä. Arvopaperit käyvät myös vakuudeksi. Usein saattaa yrittäjä joutua antamaan takauksen tai reaali vakuuden. Aloittavan yrittäjän kannattaa kuitenkin varautua siihen, että joutuu antamaan vakuudeksi koko omaisuutensa, omakotitalonsa tai asunto-osakkeensa. (Keskuskauppakamari, Yrityksen perustajan opas 2009, 24.)

Pankit myöntävät euro- ja valuuttaluottoja. Yrityksen tarvitessa luottoa pitempiaikaiseen rahoitukseen, kuten investointeihin tai käyttöpääoman rahoitukseen, sopivin on silloin euroluotto. Valuuttaluottoa käytetään viennin ja tuonnin rahoitukseen sekä vientiyriytysten lyhyt- ja pitkäaikaisten investointien ja käyttöpääoman rahoitukseen. Tähän luottomuotoon sisältyy kuitenkin kurssiriski. Kurssiriski eliminoidaan siten, että valuuttaluotto otetaan samassa valuutassa, samalle ajalle ja samalle valuuttamäärälle kuin yrityksen valuuttatulot. (Keskuskauppakamari, Yrityksen perustajan opas 2009, 24.)

Vaivattomin ja joustavin rahoitusmuoto yritykselle on luotollinen tili. Sitä voidaan käyttää tarvittaessa ja sillä pystytään tasaamaan kassavirtojen päivittäistä vaihtelua sekä varmistaa maksuvalmiuden säilymisen. Pankki voi myös antaa yritykselle pankkitakauksen. Se on pankin antama vakuus yrityksen puolesta. Sitä tarvitaan esimerkiksi vakuutusyhtiöiden myöntämille lainoille. Tämä ei tietenkään ole ilmaista, sillä pankki

vaatii antamalleen vakuudelle vakuuden yritykseltä. (Keskuskauppakamari, Yrityksen perustajan opas 2009, 24.)

3.2.2 Rahoitusyhtiöt

Rahoitusyhtiöiden tarjoamat perinteiset toiminnot ovat sitä, kun rahoitettavan esineen rahoituksesta ja sen muodosta sovitaan joko myyjän kanssa tehdyn sopimuksen perusteella tai suoraan ostajan kanssa. (Finanssialan Keskusliitto.)

Rahoitusyhtiöt tarjoavat pankkirahoitusta täydentävää rahoitusta. Vakuuksia ei tässä muodossa tarvita, sillä rahoitettava kohde toimii vakuutena. Rahoitusyhtiöiden keskeisiä rahoitusmuotoja ovat leasingrahoitus, factoringrahoitus (tarkoittaa luottoa myyntisaatavia vastaan), osamaksurahoitus ja ostolaskurahoitus. Näiden edellä esitettyjen lisäksi rahoitusyhtiöt rahoittavat myös luottokorttitoimintaa. Yritysten hankintojen rahoittaminen tehdään tietyin sopimusehdoin. (Leppiniemi 2009, 141.)

3.2.2.1 Leasingrahoitus

Leasingrahoituksessa on kaksi päätyyppiä: rahoitusleasing ja käyttöleasing. Rahoitusleasingissa rahoitusyhtiö omistaa yritykselle vuokrattavan laitteen, kun taas käyttöleasingissa vuokraajana on laitetoimittaja. Finanssitavaratalojen harjoittamassa leasingtoiminnassa on kyse rahoitusleasingista. (Leppiniemi 2009, 141.)

Rahoitusleasingia voidaan käyttää erilaisten irtainten hyödykkeiden hankintaan. Käyttöiltään lyhytaikaiset, uusittavat koneet ja laitteet ovat tavanomaisia kohteita. Esimerkkinä voidaan mainita atk-laitteet, autot, kopiokoneet ja puhelinjärjestelmät. Leasing sopimukset ovat yleensä noin 2 - 6 vuoden pituisia. (Leppiniemi 2009, 141.)

Leasing-vuokra on verotuksessa kokonaan vähennyskelpoinen. Ehtona vähennyskelpoisuudelle on kuitenkin, että vuokran pitää liittyä liiketoimintaan ja tulonhankkimiseen. Kun leasingkausi päättyy, yritys voi jatkaa sopimusta aikaisempaa edullisemmilla ehdoilla tai lunastaa leasingkohteen omakseen. Leasingrahoitus on hyvä vaihtoehto, kun yritys ei halua sitoa käyttöpääomaa tuotantolaitteisiin. (Leppiniemi 2009, 141.)

3.2.2.2 Factoringrahoitus

Myyntisaatavien rahoituksessa eli factoringrahoituksessa myyntisaatavat siirretään rahoitusyhtiölle ja yritys saa niitä vastaan luottoa, josta yritys maksaa korkoa. Asiakkaat maksavat laskunsa suoraan rahoitusyhtiölle. Rahoitusyhtiön ja yrityksen välillä solmitaan rahoitussopimus missä määritellään luoton enimmäismäärä, koron laskemistapa ja muutosperusteet. Yleensä näissä rahoitussopimuksissa, rahoitusyhtiöt kelpuuttavat ainoaksi vakuudeksi heille siirretyt saatavat. (Keskuskauppakamari, Yrityksen perustajan opas 2009, 24.)

Factoringrahoitusta käytettäessä saamisten omistusoikeus säilyy yrityksellä itsellään, joten se kantaa myös luottotappioriskin. Vientifactoringissa luottotappioriskin kattamiseen käytetään joko luottovakuutusta tai ulkomaisen asiakkaan kotimaan rahoitusyhtiön antamaa takausta. Factoringrahoitukseen voidaan liittää mukaan myös erilaisia palveluja, kuten saamia koskevan reskontran hoito, perintäpalveluja, tilastointipalveluja jne. Se kuinka yritys osaa näitä palveluja hyödyntää on keskeinen rahoitusmuodon kustannuksiin ja kannattavuuteen vaikuttava seikka. (Leppiniemi 2009, 142.)

3.2.2.3 Osamaksurahoitus

Osamaksurahoitusta käytetään käyttöomaisuuden investointeihin, kuten yrityksen tuotantokoneiden ja autojen hankintaan. Leasingrahoituksesta tämä eroaa siinä suhteessa, että yritys hankkii kohteen omakseen. Se mikä vaihtoehto on edullisin yrityksen kannalta, kannattaa selvittää huolellisesti. Osamaksurahoitus on kannattavaa, jos laitteen käyttöikä on pitempi kuin vaihtoehtoinen leasingsopimuskausi. (Leppiniemi 2009, 143.)

Tämä rahoitusmuoto toteutetaan niin, että yrittäjä tekee myyjän kanssa osamaksusopimuksen, joka sitten siirretään rahoitusyhtiölle. Ostaja saa rahoitettavan kohteen omistusoikeuden sen jälkeen, kun on maksanut viimeisen osamaksuerän rahoitusyhtiölle. Erillistä vakuutusta ei tarvita, vaan rahoitettava kohde toimii vakuutena. (Keskuskauppakamari, Yrityksen perustajan opas 2009, 24.)

3.2.2.4 Ostolaskurahoitus

Ostolaskurahoituksen eli confirmingrahoituksen tarkoituksena on, että rahoitusyhtiö ottaa yrityksen ostolaskut maksettavaksi. Tämä tarkoittaa sitä, että rahoitusyhtiön maksettavaksi tulee yrityksen juoksevia kuluja sekä käyttö- ja vaihto-omaisuuden hankinnasta syntyneitä kuluja. (Keskuskauppakamari, Yrityksen perustajan opas 2009, 24.)

Confirmingsopimuksessa sovitaan erikseen mikä on sovitun luottomäärän takaisinmaksuaika ja korkokanta. Tällä rahoitusmuodolla rahoitetulle luottomäärälle yritys joutuu antamaan vakuuden. (Leppiniemi 2009, 144.)

3.2.2.5 Luottokorttirahoitus

Luottokorttitoimintaa hoitavat perinteiset rahoitusyhtiöt, pankit ja kauppaketjujen yhteyteen perustetut erilliset tytäryhtiöt. Maksukortti ei oikeuta varsinaiseen luottoon, vaan sillä voidaan saada tietty maksuaika. Maksuaika on yleensä kuukausi eli heinäkuun ostot laskutetaan elokuun lopussa. Maksu- ja luottokortteihin asetetaan tietyt käyttö- tai luottorajat. Asiakas joutuu maksamaan korteista tietyn vuosimaksun, mahdollisen tilinavausmaksun ja laskutuspalkkion. Kaupalta maksukorttiyhtiö perii provision, eli maksaa alle 100 % maksukorttistoista takaisin kaupalle. (Leppiniemi 2009, 144.)

Luottokorteille sovitusta maksuajasta maksetaan korkoa, joka on yleensä pankkien soveltamaa korkotasoa korkeampi. Luottokorttien kustannus- ja tuottorakenne on muuten samanlainen kuin maksukorteissa. Suomessa suurin tällaista toimintaa harjoittava yhtiö on Luottokunta. Omistajina Luottokunnalla on pääasiassa kaupan alan yritykset ja pankit. Luottokunta tarjoaa Visa- ja Eurocard-kortteja. Luottokortteihin on mahdollista liittää myös laina, mikä tarkoittaa lisämaksuaikaa korkoa vastaan. Suomesta löytyy myös luotto- ja maksukorttitoimintaa harjoittavia kansainvälisiä ketjuja. (Leppiniemi 2009, 144.)

3.2.3 Vakuutusyhtiöt

Vakuutusyhtiöiden tarjoama rahoitusmuoto on sijoitusluotto. Näiden luottojen korko voidaan rinnastaa pankkilainojen kanssa. Vakuutusyhtiöt joutuvat pitämään luotoil-

laan tiukempia vakuusehtoja, johtuen niiden toimintaa säätelevistä määräyksistä. Sijoitusluotto kattaakin yleensä vain osan investointiin tarvittavasta pääomasta. (Keskuskaupakamari, Yrityksen perustajan opas 2009, 24.)

4 ERITYISRAHOITUS

Erityisrahoitusta on mahdollista saada erityisluottolaitoksilta. Niiden tarjoamissa rahoitusmuodoissa rahoittajan riski on suurempi. Esimerkiksi pankit eivät voisi ottaa tällaista riski kantaakseen. Erityisluottolaitoksen järjestämässä rahoituksessa ehdot voivat olla markkinaehtoista edullisempaa. Omistajina näillä erityisluottolaitoksilla on julkisyhteisöt. (Leppiniemi 2009, 145.)

Julkisen sektorin erityisluottolaitoksia ovat Finnvera Oyj, Tekes, Keksintösäätiö, Pohjoismaiden Investointipankki ja Euroopan investointipankki. Julkisella sektorilla toimivia pääomasijoittajia ovat Aloituserahasto Vera Oy, Suomen Teollisuussijoitus Oy sekä erillisiin rahoitusohjelmiin perustuvaan toimintaan keskittynyt Suomen itsenäisyyden juhlarahasto Sitra. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset (ELY) tarjoavat yrityksille tukea, neuvontaa ja muita palveluita sekä avustuksia. Aloittava yrittäjä voi myös hakea starttirahaa Työ- ja elinkeinotoimistolta. (Elinkeinoelämän keskusliitto, Julkisen sektorin erityisrahoitus.)

4.1 Finnvera Oyj

Finnvera Oyj on Suomen valtion omistama erityisrahoituslaitos. Sen rahoituksen ehtona on hyvä liikeidea ja kannattava toiminta. Finnvera rahoittaa yrityksiä, joilla ei ole omia resursseja tai vakuuksia saada rahoitusta kaupallisilta markkinoilta. Finnveran toimintaa ohjaavat sitä koskeva erityislainsäädäntö sekä valtion asettamat elinkeino- ja omistajapoliittiset tavoitteet. Toiminnan tavoitteiksi on asetettu aloittavan yritystoiminnan lisääminen, PK-yritysten muutostilanteiden rahoituksen mahdollistaminen ja kasvun edistäminen. (Finnvera Oyj, Finnvera lyhyesti.)

Finnveralla on tarjolla kolme eri rahoitusvaihtoehtoa: oma pääoma, käyttöpääoma ja investoinnit. Näissä kaikissa lainoissa ja takauksissa poissuljetaan maatalous, metsätalous ja rakennusliiketoiminnan perustajaurakointi. (Finnvera Oyj, liiketoiminnan aloitus/rahoitustarpeet.)

4.1.1 Pääomarahoitus sekä yrittäjälaina

Finnveralla on tarjota tytäryhtiö Aloitusrahasto Vera Oy:n hoitamaa pääomarahoitusta. Yrityksen tulee olla aikaisessa vaiheessa oleva, osakeyhtiömuotoinen suomalainen PK-yritys. Tuotteella tai palvelulla tulee olla merkittävä innovaatio kilpaileviin tuotteisiin tai palveluihin verrattuna. Lisäksi toivotaan selkeää ja mielellään kansainvälistä markkinapotentiaalia. Sijoitukset tehdään teknologiayrityksiin, sekä teknologiaintensiivisiin tai innovatiivisiin palveluyrityksiin, joilla on potentiaalia kehittyä kansainväliseksi kasvuyritykseksi. (Yritys-Suomi, rahoitus.)

Yrittäjälaina on tarkoitettu osakeyhtiön osakepääoman, avoimen yhtiön tai kommandiittiyhtiön yhtiöpanoksen maksamiseen tai korottamiseen sekä osakkeiden tai osuuk-sien ostamiseen tai mahdolliseen sukupolvenvaihdokseen liittyvään rahoitukseen. Lainan määrä on enintään 100 000 euroa luoton saajaa kohden. Yrittäjälainaa voidaan myöntää useammalle saman yrityksen perustajalle tai osakkaalle. (Finnvera Oyj, oma pääoma.)

Omarahoitusosuus lainan määrästä on vähintään 20 % ja yrittäjälainan osuus enintään 80 %. Laina-aika on enintään kymmenen vuotta. Laina on henkilökohtainen, samoin vastuu. Yrityksellä tulee olla edellytykset kannattavaan liiketoimintaan ja sen on täytettävä EU:n asettamat PK-yritystä koskevat kriteerit. Lainan hakijalta edellytetään, että hän on osakeyhtiön osakas, jonka osuus osakepääomasta ja äänivallasta on yleensä vähintään 20 % tai hän on avoimen yhtiön yhtiömies tai kommandiittiyhtiön vastuunalainen yhtiömies. Lisäksi vaaditaan henkilökohtaisen talouden kunnossa olemista, sekä hakijan tulee osallistua yrityksen toimintaan täysipäiväisellä työpanoksella ja saada toimeentulonsa yrityksestä. (Finnvera Oyj, oma pääoma.)

Yrityksellä on hyvä olla kirjallinen liiketoimintasuunnitelma valmiina. Finnvera tekee ennen rahoituspäätöksen antamista yrityksestä yritystutkimuksen, jossa arvioidaan yrityksen markkinatilannetta ja edellytystä kannattavaan liiketoimintaan. (Finnvera Oyj, oma pääoma.)

4.1.2 Käyttöpääoma

Käyttöpääomalainaa voidaan käyttää silloin kun kassaan tulevassa rahassa on kassa-viive. Myyntisaatavat, myyntivaraston ylläpito, kausivaihtelut ja yrityksen käynnistä-

misen alkukuukaudet voivat tällaisen kassaviiveen saada aikaan. (Finnvera Oyj, käyttöpääoma.)

Finnveralla on tarjota neljä erilaista laina- ja takausvaihtoehtoa: pientakaas, pienlaina ja naisyrityksilainana sekä investointi- ja käyttöpääomalaina. (Finnvera Oyj, käyttöpääoma.)

4.1.2.1 Pientakaas

Pientakaas on tarkoitettu perustettaville tai jo toiminnassa oleville yrityksille, jotka työllistävät enintään 49 henkilöä. Pientakauksen tarkoitus on auttaa yritystä saamaan pankilta rahoitusta erilaisiin investointi- ja käyttöpääomatarpeisiin. Pientakaas perustuu Finnveran ja pankkien väliseen pientakaussopimukseen, mikä mahdollistaa nopean päätöksen saamisen. (Finnvera Oyj, käyttöpääoma.)

Yritys esittää rahoitushakemuksensa omalle pankille, minkä jälkeen pankki arvioi yrityksen toimintaedellytykset ja päättää rahoituksen myöntämisestä. Tämän jälkeen yrityksen omapankki hakee takausta Finnverasta. Yrityksen ei tarvitse olla yhteydessä Finnveraan. Pientakauksen määrä on enintään 60 % rahoituksen määrästä. Lisäksi yksi yritys voi saada korkeintaan 85 000 euron edestä takauksia. (Finnvera Oyj, käyttöpääoma.)

4.1.2.2 Pienlaina

Pienlaina on tarkoitettu juuri perustettavalle tai jo toiminnassa olevalle pienelle yritykselle. Yritysmuotona voi olla kaikki yritysmuodot. Yrityksessä voi työskennellä enintään viisi henkilöä ja perustajan on myös työllistettävä itsensä. Pienlainan käyttötarkoituksia ovat laite- ja koneinvestoinnit, käyttöpääoman tarpeet tai muut aloittamis-, kehittämis- tai laajennustarpeet. Lainan enimmäismäärä on yhteensä 35 000 euroa/yritys, joten sitä voi hakea yhdessä tai useammassa erässä. (Finnvera Oyj, käyttöpääoma.)

Laina ei sulje pois muun lisärahoituksen saamista Finnverasta ja lisäksi on mahdollista saada työministeriön myöntämää starttirahaa. Lainalle on mahdollista saada korkotukea vuosien 2007 - 2013 aikana Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR). Edellytyksenä on, että tukikelpoisuusehdot täyttyvät. Uusyrittäjäkeskukset auttavat tarvittavan

liiketoimintasuunnitelman laatimisessa, sekä liikeidean toteuttamiskelpoisuuden arvioimisessa. (Finnvera Oyj, käyttöpääoma.)

4.1.2.3 Naisyrittäjälaina

Naisyrittäjälaina on tarkoitettu naisten omistamien ja johtamien, sekä enintään viisi henkilöä työllistävien yritysten perustamiseen ja kehittämiseen. Käyttötarkoitus ja määrät sekä myöntämisehdot ovat samat kuin yllä mainitussa pienlainassa. (Finnvera Oyj, käyttöpääoma.)

Naisyrittäjälainan lisäksi on mahdollista saada EAKR:n myöntämä korkotuki, Finnveran myöntämiä muita rahoitusvaihtoehtoja sekä työministeriön myöntämä starttiraha. (Finnvera Oyj, käyttöpääoma.)

4.1.2.4 Investointi- ja käyttöpääomalaina

Investointi- ja käyttöpääomalaina on tarkoitettu uusien ja jo toimivien PK-yritysten kotimaisten investointien, käyttöpääomatarpeiden sekä erilaisten omistusjärjestelyjen rahoittamiseen. Tätä lainaa voivat hyödyntää pienet ja keskisuuret yritykset, joilla työntekijöitä on vähemmän kuin 250 henkilöä ja liikevaihto jää alle 50 miljoonaa euroa tai taseen loppusumma on enintään 43 miljoonaa euroa. PK-yritykseksi luokitteluun voi vaikuttaa yrityksen omistustaustat ja omistukset muissa yrityksissä. (Finnvera Oyj, käyttöpääoma.)

Myös suuryritysten on mahdollista saada kyseistä lainaa, mutta sitä myönnetään vain erityisin perustein. Tähänkin lainaan on tukikelpoisuusehtojen täytyessä mahdollisuus saada EAKR:n myöntämää korkotukea, joka on voimassa vuosien 2007 - 2013 aikana. (Finnvera Oyj, käyttöpääoma.)

4.1.3 Investoinnit

Finnveralta voi hakea yrityksen aloittamiseen liittyvää investointirahoitusta, kuten lainoja ja takauksia. Nämä lainat/takaukset voivat kohdistua esimerkiksi toimitiloihin, tuotantovälineisiin tai tietotekniikkaan. (Finnvera Oyj, liiketoiminnan aloittaminen.)

Kun yritys työllistää enintään viisi henkeä, käyttökelpoisia lainavaihtoehtoja on pienlaina, pientakaus ja naisyrittäjälaina. Jos työllistettäviä on jo alkuvaiheessa 6 – 49 henkilöä, niin sopivia rahoitusvaihtoehtoja ovat investointi- ja käyttöpääomalaina ja pientakaus. (Finnvera Oyj, liiketoiminnan aloittaminen.)

4.1.4 Toiminnassa olevien yritysten rahoitus

Finnvera tarjoamista, yllä esitetystä aloittavan yrityksen rahoituksista, osa on tarkoitettu myös toiminnassa olevien kehittämiseen. Lisäksi on rahoitusta, mikä on tarkoitettu pelkästään toiminnassa olevien yritysten kehittämisen rahoittamiseen. (Yritys-Suomi, rahoitus.)

Näidenkin lainojen ja takausten ulkopuolelle jää maatalous, metsätalous ja rakennusliiketoiminnan perustajaurakointi. (Yritys-Suomi, rahoitus.)

4.1.4.1 Kehittämislaina

Kehittämislaina on tarkoitettu PK-yritysten merkittävien kehittämishankkeiden rahoitukseen. Sitä voidaan käyttää yrityksen toimintaedellytyksiä parantavaan toimintaan, markkinoinnin kehittämiseen ja tutkimus- ja tuotekehitystoimintaan. Lisäksi sitä voidaan käyttää osana investointeihin, omistuksen vaihdoksiin ja muunlaiseen yrityksen kasvuun liittyvään rahoitukseen. (Finnvera Oyj, lainat.)

Kehittämislainan määrä voi olla enintään 75 % hankkeen kokonaiskustannuksista, kuitenkin enintään 400 000 euroa. Lainaa voivat hakea PK-yritykset, joilla on vähemmän kuin 250 työntekijää ja vuosiliikevaihto jää alle 50 miljoonan euron tai taseen loppusumma alle 43 miljoonan euron. Omistussuhteet muissa yrityksissä voivat vaikuttaa PK-yritysluokitteluun. (Finnvera Oyj, lainat.)

4.1.4.2 Suhdannelaina ja -takaus

Suhdannelaina on tarkoitettu yrityksille, jotka ovat kärsineet viimeaikaisesta talouskehityksestä ja, joilla rahoituksen saaminen on vaikeutunut, esimerkiksi maksuvalmius on heikentynyt kannattavuuden heikentymisen myötä. Lainan saaminen edellyttää kuitenkin, että yrityksellä on talousnäkymien parantuessa edellytykset kannattavaan liiketoimintaan. Suhdannelainaa ei voi käyttää Finnveran tai muiden rahoittajien vanhojen

lainojen tai vastuuden maksuun. Suhdannelainan käyttötarkoitus on käyttöpääoman lisääminen, jolla turvataan yrityksen maksuvalmius tai investointeihin, millä parannetaan yrityksen kilpailukykyä. (Finnvera Oyj, lainat.)

Suhdannelainaa voivat saada alle 1000 henkilöä työllistävät yritykset, poikkeustapauksissa yli 1000 henkeä työllistävät yritykset. Näiden yli 1000 henkilöä työllistävien yritysten pitää olla merkittäviä työllistäjiä tai strategisesti tärkeitä tai niillä pitää olla merkittävä kansallinen intressi, että näillä yrityksillä on mahdollisuus saada suhdannelainaa. Laina-aika on 2 - 6 vuoteen, joista 1 - 3 vuotta voi olla lyhennysvapaita. Suhdannelainojen tai -takausten yhteismäärä voi olla enintään 10 miljoonaa euroa/yritys. (Finnvera Oyj, lainat.)

Suhdannelainan osuus rahoituksesta voi olla enintään 50 - 70 %. Lainamäärä voi olla myös suurempi jos kyseessä on pieni yritys tai rahoitustarpeen määrä on vähäinen. Lainan saamisen edellytys on, että päärahoittajilta on saatu lisärahoituspäätös tai vakauttamispäätös vähintään vuodeksi. Vakauttamispäätös tarkoittaa, että lainan lyhennyksiä on lykätty, korkoa on alennettu tai laina-aikaa pidennetty. (Finnvera Oyj, lainat.)

Suhdannetakaus on pääosin samanlainen kuin suhdannelaina. Takaus on mahdollista saada tavalliselle velkakirjaluotolle tai TyEL-lainalle (mahdollisuus saada lainaksi osa yrittäjän maksamista TyEL-vakuutusmaksuista kertyneestä rahastosta). Luotolle myönnetyn takauksen laina-aika on 2 - 6 vuotta ja TyEL-lainoissa 2 - 10 vuotta. Myöntämisehdot ja vaatimukset ovat samat kuin suhdannelainassa. EU:n valtiontukisääntöjen vuoksi takausosuus voi olla enintään 80 % muun rahoittajan myöntämästä lainan määrästä. (Finnvera Oyj, lainat.)

4.1.4.3 Ympäristölaina ja -takaus

Ympäristölaina sopii pienille ja keskisuurille yrityksille (EU-määritelmä). Tarkoituksena on rahoittaa yritysten vapaaehtoisia ympäristöinvestointeja, esimerkiksi päästöjä vähentävät investoinnit tai säästävän teknologian investoinnit (raaka-aine, energia ja päästöt). Pakollisia ympäristönsuojelunormien mukaisia hankkeita ei kuitenkaan ympäristölainalla voida rahoittaa. EU-alueohjelmien tavoitealueilla on ympäristölainaan mahdollista saada EAKR:n myöntämää korkotukea vuoteen 2013 asti. (Finnvera Oyj, lainat.)

Ympäristölainan määrä voi olla korkeintaan 75 % hyväksytyistä kustannuksista, kuitenkin korkeintaan miljoona euroa. Hakijaksi hyväksytään PK-yritykset, joilla on enintään 250 työntekijää ja joiden vuosiliikevaihto jää alle 50 miljoonan tai taseen loppusumma alle 43 miljoonan. Omistussuhteet muissa yrityksissä voivat vaikuttaa PK-yritysluokitteluun. (Finnvera Oyj, lainat.)

Ympäristötakaus soveltuu sekä vapaaehtoisten että pakollisten ympäristönsuojeluin-vestointien rahoitukseen. Takausta voidaan käyttää vesiensuojelu-, ilmansuojelu- ja jätteidenhyödyntämisinvestointien (valmistetaan uudelleen hyödyntämiskelpoista raaka-ainetta tai uusia tuotteita) rahoitukseen. Takaus voidaan myöntää myös ulkomaisiin investointeihin, mikäli ne parantavat merkittävästi Suomen ympäristön tilaa. (Finnvera Oyj, takaukset.)

Ympäristötakauksen saajana voivat olla kaikki teollista toimintaa harjoittavat tai siihen verrattavaa tuotannollista toimintaan harjoittavat yritykset. Rahoittajana voi olla ulkomaiset tai kotimaiset pankit, vakuutusyhtiöt tai muut rahoituslaitokset. Riski jaetaan rahoittajan kanssa siltä osin mille takaus on myönnetty. (Finnvera Oyj, takaukset.)

4.2 Keksintösäätiö

Keksintösäätiö tarjoaa keksintö- ja innovaatioasiamiespalveluja sekä tukea ja rahoitusta. Keksintöasiamiehet ja innovaatioasiantuntijat työskentelevät ELY-keskuksissa ja innovaatioasiamiehet työskentelevät yliopistoissa. Keksintöasiamiespalvelut sopivat yksityishenkilöille ja aloittaville yrityksille ja innovaatioasiamiespalvelut yliopistojen ja korkeakoulujen tutkijoille, henkilökunnalle ja opiskelijoille. Tukea voidaan antaa innovatiivisten keksintöjen ja ideoiden kehittämiseen. (Keksintösäätiö, keksintösäätiön tuet.)

Ideoille ja keksinnöille tehdään ensin ensiarviointi, missä suoritetaan tekniikkaan ja valmistukseen liittyviä tutkimuksia, markkinatutkimuksia ja uutuustutkimuksia. Keksintösäätiö ottaa idean kehitettäväkseen jos sillä katsotaan olevan kasvumahdollisuuksia ja kansainvälistä potentiaalia. Ideaa tutkitaan tässä vaiheessa vielä tarkemmin ja teetetään lisää selvityksiä. Kun kaikki selvitykset on tehty ja idea/keksintö on todettu hyväksi, sille voidaan myöntää tukirahaa. Tukiraha kohdistetaan esimerkiksi patentointiin, teknisen ja kaupallisen toimivuuden testaukseen sekä tuotekehitykseen ja

kaupallistamiseen. Näihin ei tarvita vakuuksia sillä kyse on niin sanotusta riskirahoituksesta. (Keksintösäätiö, keksintösäätiön tuet.)

4.3 Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten (ELY-keskusten) tehtävänä on yritysten neuvonta-, rahoitus- ja kehittämispalvelut, työllisyysperusteiset tuet ja työvoimakoulutus. Lisäksi sille kuuluu maatala- ja kalatalousasiat, ympäristönsuojelu sekä tieverkkoston kunnossapito ym. ELY:ssä on kolme vastuualuetta: elinkeinot, työvoima, osaaminen ja kulttuuri, liikenne ja infrastruktuuri sekä ympäristö ja luonnonvarat. (Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus.)

Kouvolan alueella toimii Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, mikä kuuluu niin sanotusti kolmen vastualueen keskuksiin. Keskuksen tarjoamat rahoitusmahdollisuudet ovat lähinnä avustuksia ja tukia. (Elinkeino-, liikenne ja ympäristökeskus.)

4.3.1 Avustus ensimmäisen työntekijän palkkamenoihin

Yksinyrittäjän on mahdollista saada avustusta ensimmäisen työntekijän palkkamenoihin. Avustusta myönnetään tiettyjen kuntien alueella sijaitseville yrityksille. Kouvola kuuluu tähän alueeseen. Kouvolan alueella sijaitsevan yksinyrittäjän on mahdollisuus hakea tätä avustusta. Tuen saantimahdollisuus on voimassa vuoden 2011 loppuun. (Yritys-Suomi, rahoitus.)

Ensimmäisten 12 kuukauden aikana avustuksen määrä on 30 % palkattavan työntekijän palkasta, sekä vielä seuraavien 12 kuukauden aikana on mahdollista saada 15 % palkattavan työntekijän palkasta. Avustusta haetaan siitä ELY-keskuksesta jonka alueella työntekijän työpaikka sekä työnantajan kiinteä toimipaikka sijaitsee. Huomioitavaa on, että työsuhde ei saa olla alkanut ennen tuen hakemista. Avustuksen saantiin vaikuttaa lisäksi toistaiseksi voimassa oleva työsuhde ja vähintään 25 tunnin työaika viikossa. Lisäksi katsotaan, että yrittäjällä on edellytykset jatkuvaan kannattavaan liiketoimintaan. (Yritys-Suomi, rahoitus.)

Avustusta ei myönnetä jos työsuhde on alkanut ennen avustuksen hakemista tai työnantaja saa muuta valtion tukea työntekijän palkkaamiseen. Lisäksi avustuksen piiriin

ei kuulu kalatalous, maatalous, metsätalous eikä maataloustuotteiden jalostus ja markkinointi. (Yritys-Suomi, rahoitus.)

4.3.2 Maaseudun yritystoiminnantuki

Maaseudun yritystoiminnantuki on yksi maataloustuen saantimahdollisuus. Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman tavoitteena on työtilaisuuksien ja toimeentulomahdollisuuksien lisääminen. Tuettavien yritysten on toteutettava kehittämisohjelman tavoitteita. Näitä ovat maaseudun yritystoimintaa monipuolistavat perustettavat yritykset, kehittämiset ja laajentamiset. (Mavi, yritystuet.)

Tukea voidaan käyttää investointeihin, ensimmäisten työntekijöiden palkkamenoihin tai yrityksen kehittämiseen. Tukea voi saada maatilalla maatalouden ohella harjoitettavaan muuhun yritystoimintaan sekä muille maaseudulla sijaitseville, alle kymmenen henkeä työllistäville yrityksille, joiden vuosiliikevaihto jää alle kahden miljoonan euron. Tuen myöntämisen edellytys on, että yrittäjä asuu ja yritys sijaitsee maaseutumaisella alueella. Lisäksi edellytetään, että yrittäjä itse osallistuu ja harjoittaa tuettavaa toimintaa ja toiminta on pääasiallinen elinkeino yrittäjälle. (Mavi, yritystuet.)

4.3.3 Valmistelurahoitus

Valmistelurahoitus PK-yrityksille suunnataan hankkeisiin, jotka edistävät PK-yritysten valmiuksia käynnistää uusia tutkimus- ja kehittämishankkeita, käynnistää uusia innovatiivisia liiketoimintoja, kansainvälistymistä tai kehittämiseen liittyvän teknologisen tai muun osaamisen kehittymistä. Rahoituksella voidaan kattaa erilaisia lyhytkestoisia selvityksiä, jotka on ostettu ulkopuolisilta asiantuntijoilta sekä palkka- ja matkamenot. Valmistelurahoitus on avustus, jota voidaan maksaa enintään 70 % hankkeen hyväksyttävistä kustannuksista, kuitenkin enintään 15 000 euroa. Hankkeen menoihin ei saa kohdistua muita julkisia rahoituksia. (Yritys-Suomi, rahoitus.)

4.3.4 Yrityksen investointituki ja kehittämistuki

Yrityksen investointituki ja kehittämistuki on avustus, jota voidaan myöntää maataloil- le ja mikroyrityksille. Se on tarkoitettu liiketoiminnan aloittamisessa ja laajentamises- sa tarvittavan käyttöomaisuuden hankintaan sekä sen muutos- ja parannustöihin. Vaiht- oomaisuuden hankintaan ja käyttöpääomaan sitä ei myönnetä. PK-yritykset voivat

saada avustusta erilaisiin investointeihin: maataloustuotteiden ensiasteen jalostuksen lisäämiseen, tuotteiden laadun parantamiseen, markkinoinnin tuottavuuden lisäämiseen sekä toiminnan kansainvälistymiseen tarvittaviin investointeihin. Investoinnit tulee toteuttaa tarkoitukseensa nähden kokonaistaloudellisesti edullisimmalla tavalla, mikä tarkoittaa, että investointien käyttöaika, laatu sekä käyttö- ja ylläpitokustannukset otetaan huomioon. Tuen määrään vaikuttaa yrityksen koko ja sijainti. (Mavi, investointituki.)

Oheinen taulukko 1. on Maaseutuviraston sivuilta kopioitu. Taulukossa on esitetty investointitukien määrät erikokoisissa yrityksissä ja eri tukialueilla.

Keskisuureksi yritykseksi luokitellaan alle 250 henkilöä työllistävä yritys, jonka liikevaihto on enintään 50 miljoonaa euroa vuodessa tai taseen loppusumma enintään 43 miljoonaa euroa. Pieneksi yritykseksi katsotaan yritys, joka työllistää alle 50 työntekijää ja, jonka vuosiliikevaihto tai taseen loppusumma on enintään 10 miljoonaa euroa. Mikroyritykseksi luokitellaan yritys, jolla on alle 10 työntekijää ja jonka vuosiliikevaihto tai taseen loppusumma on enintään 2 miljoonaa euroa. Lisätietoja kannattaa kysellä oman alueen ELY-keskuksesta.

Taulukko 1. Tukien määrä erikokoisille yrityksille eri tukialueilla (Mavi 2010, investointituki)

Kansallinen tukialue	Keskisuuri yritys, %	Pieni yritys, %	Maatilan muu yritystoiminta tai mikroyritys, %
I tukialue	25	35	35
II tukialue	15	25	25
<i>harvaan asuttu maaseutu</i>			35
III tukialue	10	20	20
<i>harvaan asuttu maaseutu</i>			30

Yrityksen kehittämisavustusta on mahdollisuus saada, kun halutaan parantaa yrityksen pitkän aikavälin kilpailukykyä sekä kun yritys aloittaa, laajentaa tai kehittää toimintaansa. Avustuskohteen tulee olla yrityksen toiminnan kehittämisen kannalta merkittävä. Pienet yritykset voivat saada kehittämisavustusta toiminnan aloittamiseen tai laajentamiseen liittyviin menoihin tai uusien työntekijöiden palkkaamiseen liittyviin palkkamenoihin. Kehitysavustus on harkinnanvaraista, mikä tarkoittaa että hankkeesta tehdään yritys- ja hankearviointi. (Yritys-Suomi, rahoitus.)

Hyväksyttäviä kuluja ovat aineelliset ja aineettomat investoinnit. Lisäksi on mahdollista hyväksyä koneiden ja laitteiden pitkäaikaisista vuokratuloista enintään laitteen ostohintaa vastaavat kolmen vuoden vuokratulot. Tämänkin avustuksen määrään vaikuttaa millä alueella yritys sijaitsee ja minkä kokoinen yritys on. Kehittämisavustus on tarkoitettu kehittämislain (602/2002) 38§:ssä tarkoitetuille kehitysalueille. Avustuksen enimmäismäärä on 50 % avustuksen perusteena olevista hyväksyttävistä menoista. Tukea haetaan sen alueen ELY-keskuksesta, jonka alueella hanke toteutetaan. (Yritys-Suomi, rahoitus.)

Olen esittänyt kehittämisavustuksen saamisen edellytykset pääpiirteittäin. Tarkemmat selvitykset ja tiedot kannattaa käydä katsomassa Yritys-Suomen nettisivuilta tai kysymässä paikallisesta ELY-keskuksesta.

4.3.5 Yrityksen käynnistämistuki

Yrityksen käynnistämistuki maaseutumaisella alueella on tuki, jonka yritys voi saada palkatessaan ensimmäisiä vieraita työntekijöitä. Käynnistämistukea voivat hakea aloittavat yritykset ja yritykset, joilla ei vielä ole palkattuja työntekijöitä. Tukea voi saada enintään kahdelta henkilötyövuodelta, mikä tarkoittaa yhden henkilön palkkaamista kahdeksi vuodeksi, tai kahden henkilön palkkaamista yhdeksi vuodeksi, tai neljän henkilön palkkaamista puoleksi vuodeksi. Hyväksyttäviä kustannuksia ovat ennakonpidätyksenomaiset kohtuulliset palkkakustannukset. Käynnistämistuen enimmäismäärä on 50 % palkkakustannuksista. Tukea haetaan ELY-keskuksista. (Mavi, käynnistämistuki.)

4.3.6 Yrityksen toimintaympäristön kehittämisavustus

Yrityksen toimintaympäristön kehittämisavustuksen myöntämisen edellytyksenä on, että hankkeella on merkittävä vaikutus PK-yritysten perustamiseen, laajentamiseen tai kehittämiseen. Kohteina voivat olla ulkopuolisen asiantuntijan käyttö, ulkopuolinen palvelu, palkkamenot, matkamenot, tila-, kone- tai laitevuokrat, investoinnit, raaka-aine ja puolivalmisteet sekä yleiskustannukset, joista kuitenkin enintään 10 % hyväksytään avustuksen piiriin. (Yritys-Suomi, rahoitus.)

Avustuksen enimmäismäärä on 80 % hyväksyttävistä menoista. Avustusta haetaan ennen hankkeen käynnistämistä. Avustus haetaan siltä ELY-keskukselta, jonka alueella hanke toteutetaan. Maksu tapahtuu jälkikäteen erillisen maksuhakemuksen perusteella. (Yritys-Suomi, rahoitus.)

4.3.7 Energiatuki

Energiatuki voidaan myöntää hyväksytyyn asiantuntijan tekemään energiasäästöselvitykseen. Tuen saajana voi olla yritys tai yhteisö. Investoinnit voivat kohdistua energian säästöön, energian käytön tehostamiseen tai uusiutuvien energialähteiden käyttämiseen liittyviin investointeihin. Näihin asiantuntijan tekemiin selvityksiin tuen määrä voi olla enintään 40 % asiantuntijakustannuksista. Kotimaisten energialähteiden hyödyntämiseen tarvittaviin investointeihin on mahdollista saada 30 % investointitukea. Tukea haetaan sen alueen ELY-keskuksesta, jonka alueella hanke toteutetaan. (Yritys-Suomi, kehittäminen.)

4.3.8 Kyläkauppatuki

Kyläkauppatuki on tarkoitettu haja-asutusalueella sijaitseville yrityksille, joiden myyntipinta-ala päivittäistavaroiden osalta jää alle 400 m² sekä päivittäistavaroiden myynti on alle 2 miljoonaa euroa/vuosi. Tuen piiriin lasketaan myös myymäläautot. Tukea myönnetään sellaisiin investointeihin, joiden arvioidaan parantavan tai monipuolistavan kyläkaupan toimintaa. Tarkoituksena on auttaa haja-asutusalueiden kyläkauppojen toiminnan jatkumista. Tukea voidaan myöntää enää vuoden 2011 loppuun. Hakemukset jätetään ennen hankkeen aloittamista ELY-keskukseen ja keskukselta kannattaa tarkemmin kysellä myöntämisperusteista. (Yritys-Suomi, kehittäminen.)

4.4 Maaseutuvirasto

Maaseutuvirasto (Mavi) vastaa EU:n maataloustukien ja maaseuturahaston varojen käytöstä Suomessa. Viljelijöiden on mahdollista saada tukia toiminnan aloittamiseen, kehittämiseen ja laajentamiseen. Viljelijätukien tarkoitus on turvata toiminnan kannattavuus ja jatkuvuus. Maaseutuviraston tehtävä on huolehtia, että tuet maksetaan ajallaan ja oikein perustein. (Mavi, tietoa virastosta.)

4.4.1 Nuoren viljelijän aloitustuki

Nuorten viljelijöiden aloitustukea on mahdollista saada jos olet päätoiminen, ammattitaitoinen ja alle 40-vuotias, lisäksi sinun tulee olla ensimmäistä tilanpitoa aloittava viljelijä. Aikaisempi toiminta maatilalla voi olla ratkaisevaa tuen myöntämisen kannalta. Jos sinut luokitellaan aikaisemman toiminnan perusteella maatalousyrittäjäksi, tukea ei voida myöntää. Tuen saajan tulee myös asua sellaisen etäisyyden päässä, että ympäristöä, hygieniaa ja eläinten hyvinvointia koskevat säädökset sekä tila tulee asianmukaisesti hoidetuksi. Tukea on mahdollista saada myös vuokratilajelijänä sekä tietyin ehdoin myös osa-aikaisena viljelijänä. Ehtoina mainitaan lisäksi, että tilan tulee täyttää taloudellisen elinkelpoisuuden vaatimukset sekä toiminnalla on oltava olennaista merkitystä viljelijän toimeentulolle. (Mavi, yritystuet.)

4.4.2 Maatalousyrittäjän luopumistuki

Maatalousyrittäjien luopumistuki on tarkoitettu maatalousyrittäjille, jotka ovat iältään 56 - 64-vuotiaita ja haluavat lopettaa maataloustuotannon ennen varsinaista eläkeikää. Sukupolvenvaihdoksessa, jossa kaikki pellot luovutetaan lapselle tai muulle lähisukulaiselle, luovutustukea voi saada 56-vuotiaana. Jos se tehdään täysin vieraalle, on oltava 60-vuotias saadakseen luovutustukea. Mikäli tilalla on muita omistajia, kaikkien on luovuttava luovutustukisäännösten mukaisesti. Maataloutta on pitänyt harjoittaa viimeiset kymmenen vuotta ennen luopumista ja maanviljelijällä on pitänyt olla vähintään viiden viimeisen vuoden ajan MYEL-vakuutus. Tarkemmat tiedot kannattaa käydä katsomassa Mela:n sivuilta tai kysyä oman alueensa maaseutuvirastosta. (Mela, maatalouden luopumistuki.)

4.5 Työ- ja elinkeinotoimisto

Työ- ja elinkeinotoimistot (TE-toimistot) tarjoavat erilaisia palveluja yrittäjille, yrittämisestä kiinnostuneille ja yrityksen perustamista suunnitteleville. TE-toimistoista saa neuvoja ja koulutusta yritysten kehittämiseen ja liikeidean arviointiin sekä avustusta yrityksen perustamisen alkutaipaleelle. (Työ- ja elinkeinotoimisto, yrittäminen.)

4.5.1 Starttiraha

Starttirahaa voidaan myöntää työttömälle työnhakijalle, joka perustaa oman yrityksen ja näin ollen työllistää itsensä. Sitä voi myös saada palkkatyöstä, opiskelusta tai koti-työstä kokoaikaiseksi yrittäjäksi siirtyvä. Starttirahaa on mahdollista saada enintään 18 kuukauden ajalta. Tuen saamiseksi on hyvä olla yrittäjäkokemusta tai -koulutusta. Lisäksi Työ- ja elinkeinotoimisto selvittää, onko tuki tarpeellinen toimeentulon kannalta, onko se oikea vaihtoehto työnhakijan työllistämiseksi ja onko yritys kannattava. Tärkeää on muistaa, että yritystä ei saa olla aloitettu ennen tuen myöntämispäätöstä. (Työ- ja elinkeinotoimisto, starttiraha.)

Starttiraha muodostuu kahdesta osasta: perustuesta ja lisäosasta. Perustuen määrä vuonna 2010 on 25,63 euroa/päivä. Lisäosa on harkinnanvaraista, joten se vaihtelee. Maksimissaan se voi olla 60 % perustuen määrästä. Työ ja elinkeinotoimistosta saa apua ja neuvoja sekä heillä on tarjota erilaisia kurssimahdollisuuksia. Starttiraha haetaan Työ- ja elinkeinotoimistosta ja hakemuksen mukana on oltava rahoitus- ja toimintasuunnitelma. (Työ- ja elinkeinotoimisto, starttiraha.)

4.5.2 Sosiaalinen yritys

Sosiaalisella yrityksellä on samat tavoitteet tai tuotteet kuin muillakin yrityksillä. Se voi toimia millä alalla tahansa. Yritys voi olla toimintaansa aloittava tai jo toiminnassa oleva. Palkka on maksettava työehtosopimusten mukaisesti ja sen pitää olla merkitty kaupparekisteriin. Se eroaa muista yrityksistä niin, että sen työntekijöistä vähintään 30 prosenttia on yhteensä pitkäaikaistyöttömiä ja vajaakuntoisia tai vajaakuntoisia. Yrityksen pitää myös olla merkitty työ- ja elinkeinoministeriön pitämään sosiaalisten yritysten rekisteriin. Näin yritys voi käyttää sosiaalisen yrityksen nimeä ja tunnusta liike-toimissaan ja markkinoinnissaan. Yksityisen ja julkisen rahoituksen suhteen sosiaali-

set yritykset ovat samassa asemassa. Sosiaalisille yrityksille voidaan kuitenkin myöntää palkkatukea ja työllisyyspoliittista avustusta poikkeavin ehdoin. (Työ- ja elinkeinoministeriö, sosiaalinen yritys.)

4.5.2.1 Palkkatuki

Palkkatuki haetaan TE-toimistosta ja työllisyyspoliittinen avustus ELY-keskuksesta. Palkkatukea on mahdollista saada seuraavasti: pitkäaikaistyöttömän palkkakustannuksiin vuoden ajan, vaikeasti työllistyvän palkkakustannuksiin kahden vuoden ajan ja vajaakuntoisten palkkakustannuksiin kolmen vuoden ajan. (Työ- ja elinkeinoministeriö, sosiaalinen yritys.)

Työ- ja elinkeinoministeriön sivuilla tuen määrät on esitetty näin: *”Sosiaaliselle yritykselle voidaan myöntää vajaakuntoisen tai pitkäaikaistyöttömän työllistämiseksi palkkatuki korotettuna lisäosalla niin, että perustuen ja lisäosan yhteenlaskettu määrä on 50 prosenttia palkkauskustannuksista, kuitenkin enintään 1 300 euroa kuukaudessa. Vaikeasti työllistyvän työllistämiseksi voidaan myöntää perustuki korotettuna enintään 90 prosentin lisäosalla kahdeksi vuodeksi.*

Vajaakuntoisen palkkaamiseksi myönnettävä palkkatuki voi olla enintään 75 prosenttia palkkauskustannuksista. Palkkatuki voi olla enintään 50 prosenttia palkkauskustannuksista, jos tuella palkattava on 1) pitkäaikaistyötön 2) vaikeasti työllistettävä 3) ollut yhtäjaksoisesti työttömänä vähintään kuusi kuukautta ennen palkkatuen myöntämistä 4) vailla ammatillista koulutusta 5) yli 50-vuotias 6) oikeutettu kotouttamissuunnitelmaan maahanmuuttajien kotouttamisesta ja turvapaikanhakijoiden vastaanotosta annetun lain 11 §:n nojalla.”

4.5.2.2 Työllisyyspoliittinen avustus

Työllisyyspoliittista avustusta voivat saada kunnat, kuntayhtymät, yhteisöt tai säätiöt. Lisäksi sitä voidaan myöntää sosiaalisen yrityksen perustamiseen ja sen toiminnan vakiinnuttamiseen sekä uusosuuskunnan perustamiseen. (Työ- ja elinkeinoministeriö, sosiaaliyritys.)

Työ- ja elinkeinoministeriön sivuilla on esitetty, minkälaiseen toimintaan avustusta voidaan myöntää:

”Selvittää työttömien työnhakijoiden työ- ja toimintakykyä, työllistymisedellytyksiä sekä parantaa heidän työmarkkinavalmiuksia järjestämällä työmarkkinatoimenpiteitä ja työmahdollisuuksia sekä muita työllistymistä edistäviä toimenpiteitä.

Kehittää työttömille työnhakijoille uusia palveluja sekä muulla vastaavalla tavalla edistää työllisyyttä ja työvoiman kehittämistä.”

Avustuksen enimmäismäärä voi olla enintään 75 % hyväksyttävistä kokonaiskustannuksista. Aika jolle avustusta voidaan myöntää, vaihtelee yrityksen mukaan. Maksimissaan sitä myönnetään viiden vuoden ajalle. Sosiaaliselle yritykselle sitä myönnetään siksi ajaksi, minkä käynnistämisen ja vakiinnuttamisen arvellaan kestävän. Uusosuuskunnalle sitä myönnetään enintään kuudeksi kuukaudeksi perustamisesta lukien. (Työ- ja elinkeinoministeriö, sosiaaliyritys.)

4.6 Tekes

Teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus (Tekes) rahoittaa ja aktivoi haastavia kehitys- ja tutkimusprojekteja sekä innovaatioita. Asiakkaina Tekesillä on yritykset, yliopistot, korkeakoulut ja tutkimuslaitokset. Tarkoitus on auttaa kehityskelpoisten ideoiden kehittämistä niin, että ideat päätyvät liiketoiminnaksi asti. Tämä mahdollistaa yritysten kansainvälistymisen, tuotannon kasvun sekä viennin lisääntymisen. Se taas vaikuttaa yhteiskunnan työllistymiseen ja hyvinvointiin. (Tekes.)

4.6.1 Avustus/laina asiantuntijan hankintaan sekä tutkimus- ja kehittämistoimintaan

Avustus asiantuntijapalvelun hankintaan kannustaa yrityksiä hankkimaan osaamista kehittämis- ja innovaatiotoimintansa tueksi. (Tekes, rahoitusvalikoima)

Avustusta/laina tutkimus- ja kehittämistoimintaan voidaan käyttää yritysten pitkäjänteiseen tutkimukseen ja kehitykseen sekä sillä voidaan kehittää yrityksen perusosaamista. Se kuinka paljon rahoitusta on mahdollista saada, määräytyy projektin haastavuuden, markkinaetäisyyden ja yrityksen koon mukaan. Pienet ja keskisuuret yritykset saavat kehitystoimintaan suhteellisesti enemmän kuin suuret yritykset. Rahoitusmäärään voi vaikuttaa myös aiemmin saadut avustukset. Rahoitus voi olla joko laina tai

avustus tai näiden yhdistelmä. Hyväksyttäviä kustannuksia ovat palkka ja henkilösivukustannukset, matkakulut, aineet ja tarvikkeet, laitekustannukset sekä ostettavat palvelut kuten suunnittelu- ja tutkimustyöt. Tarkemmat tiedot löytyvät Tekesin sivuilta. (Tekes, rahoitusvalikoima.)

4.6.2 Nuorten innovatiivisten yritysten rahoitus

Nuorten innovatiivisten yritysten rahoitus on tarkoitettu yrityksille, jotka ovat innovatiivisia ja kasvuhakuisia ja pyrkivät nopeasti kansainvälisille markkinoille. Lisäksi yritykset panostavat tutkimukseen ja kehittämiseen. Yrityksen tulee olla pieni ja toiminut alle kuusi vuotta sekä yrityksellä tulee olla osaava johtotiimi. (Tekes, rahoitusvalikoima.)

Rahoitus tapahtuu vaiheittain, eli jokaiselle vaiheelle myönnetään rahoitus tilanteen mukaan. Ensivaiheen rahoitus voidaan käyttää kasvun suunnitteluun. Rahoituksen enimmäismäärä voi olla miljoona euroa (tukialueilla 25 %:la korotettuna). Lisää tietoa löytyy Tekesin sivuilta. (Tekes, rahoitusvalikoima.)

4.7 Etera

Työeläkevakuutuslaitos Eteran perustehtävänä on huolehtia eläketurvasta ja turvata hyvinvointi. Työeläkevakuutus turvaa työntekijöiden ja yrittäjien työeläkkeen ja antaa turvaa työttömyyden ajalle. Lisäksi työeläkevakuutus tarjoaa ammatillista kuntoutusta työkyvyn ylläpitämiseen. (Etera, tietoa Eterasta.)

Etera tarjoaa yrityksen kehittämiseen kolmea erilaista rahoitusratkaisua. Vaihtoehtoja ovat Eteran asiakaslaina, Lainalmiitti ja Eteran pääomalaina. Asiakaslaina sopii investointien ja käyttöpääoman rahoitukseen. Laina-aika on 1 - 10 vuoteen. Lainamäärä katsotaan tarpeen ja takaisinmaksukyvyyn mukaan. Lainalmiitti on hyvä silloin, kun käyttöpääoman tarve vaihtelee. Lainalmiittiä käytetään hetkelliseen rahan tarpeeseen, esimerkiksi kuudeksi kuukaudeksi, jonka jälkeen se maksetaan pois. Eteran pääomalaina on tarkoitettu osakeyhtiömuotoisille PK-yrityksille. Pääomalaina sopii parhaiten voimakkaasti kasvavien ja kansainvälisille markkinoille pyrkivien yritysten investointi- ja kehittämisrahoitukseen. Näiden rahoitusmuotojen osalta kannattaa kääntyä Eteran rahoitusasiantuntijoiden puoleen. (Etera, yrityksen kehittäminen.)

5 CASE AVOIN YHTIÖ SIRELLE DESIGN

Toimeksiannon antaja Toiminimi Siru Design on toiminut toiminimellä Kouvolassa vuodesta 1996 alkaen. Lisäksi yrityksen tiloissa on toiminut itsenäisenä yrittäjänä vaatetusalan ammattilainen vuodesta 2004 lähtien. Hän on tehnyt oman toimintansa lisäksi alihankintatöinä vaatteita Siru Designille. Yrityksen tarkoituksena oli laajentaa toimintaansa ja löytää mahdollisia uusia yhtiökumppaneita.

Kesän 2010 aikana yrittäjä on löytänyt itselleen sopivan yhtiökumppanin. Käytyjen yritysneuvotteluiden perusteella Toiminimi Siru Design päätettiin lopettaa. Sen omistaja Siru Vainio siirtyi yhtiömieheksi Sisustus Marelle Avoimeen yhtiöön. Laajentamiseen liittyvän isomman toimitilan löytyminen ratkesi näin helposti, sillä uudella yhtiökumppanilla on toiminnassa olevat isot toimitilat Kouvolassa.

Yhtiökumppani Sisustus Marellen yhtiömuoto on avoin yhtiö. Sisustus Marelle on perustettu vuonna 1998. Toimialana on ollut sisustustekstiilien ja -tarvikkeiden vähittäiskauppa. Sisustus Marellen toinen yhtiömies halusi lopettaa osakkuuden yrityksessä, joten hänet lunastettiin pois, ja Siru Vainio tuli uudeksi yhtiömieheksi.

Uuden yhtiömiehen myötä Sisustus Marelle Avoimeen yhtiöön tehtiin muutoksia. Nimeksi muutettiin Avoin yhtiö Sirelle Design, ja yritykselle perustettiin kaksi alatoiminimeä: Siru Design ja Sisustus Marelle. Lisäksi yrityksen toimitusjohtajaksi valittiin Siru Vainio. Avoin yhtiö Sirelle Design tarjoaa yksilöllistä suunnittelua ja valmistusta sisustukseen sekä vaatetukseen. Lisäksi yritys myy erilaisia sisustustarvikkeita ja -kankaita. Toimitila sijaitsee Kouvolassa ja toimialueena on koko Kymenlaakso ja eteläinen Suomi.

Alatoiminimiä käytetään myöhemmässä vaiheessa yritysten tulojen ja menojen erittelyyn. Näin voidaan tarkastella eri toimien kannattavuutta ja tehdä tarpeellisia muutoksia tilanteen vaatiessa. Alatoiminimiä voidaan myöhemmin perustaa lisää kun yritys laajenee, ja uusia yrittäjiä/mahdollisia uusia yhtiömiehiä liitetään yrityksen toimintaan.

5.1 Case-yrityksen lisärahoitustarpeeseen liittyvät laskelmat

Kaikki yrityksen laskelmat esitetään tässä opinnäytetyössä prosenttimuotoisena. Niiden vertailu on opinnäytetyön lukijalle mahdotonta, varsinkin liikevaihdon kohdalla. Prosenttimuotoisessa laskelmassa liikevaihto on aina 100 %. Muiden lukujen osalta nähdään niiden suhde liikevaihtoon.

Toiminimi Siru Design lopettaessa ja sen omistajan siirtyessä uudeksi yhtiömieheksi Sisustus Marelle Avoimeen yhtiöön molemmat yritykset tekivät välitilinpäätöksen ajalta 1.1.- 30.6.2010. Ennen muutosta, molemmat yritykset maksoivat pois kaikki lyhyt- ja pitkäaikaiset lainat. Se tarkoittaa sitä, että uusi yritys Avoin yhtiö Sirelle Design on muutostilanteessa täysin velaton. Itse laajentumiseen ei siis näin ollen lisärahoitusta tarvittu lainkaan.

Uusi yritys haluaa kuitenkin remontoida toimitilojaan niin, että ne vastaavat heidän käyttötarkoitustaan. Toimitilojen remontointiin yritys joutuu ottamaan jonkinlaista lisärahoitusta. Lisärahoitus voi olla yhtiömiesten oman pääoman ehtoista rahoitusta tai ulkopuoliselta rahoittajalta saatua rahoitusta. Yhtiömiesten oman pääoman sijoittaminen yhtiöön osoittaa muille rahoittajille sen, että yrittäjät itse uskovat yritykseensä ja sen kannattavuuteen.

Ulkopuoliset rahoittajat vaativat yritykseltä erilaisia, yrityksen kannattavuutta osoittavia laskelmia. Esittelen seuraavaksi case-yrityksen taloudellisen tilanteen lähtökohdan prosenttimuotoisena tuloslaskelmana sekä prosenttimuotoisen kannattavuuslaskelman, jonka osoittamaan kokonaisuuteen yrityksen pitäisi pyrkiä. Koska laskelmat ovat prosenttimuotoisia, liikevaihdon prosenttiluku on tietenkin 100 %. Esitän kuitenkin laskelmien jälkeen, kuinka monta prosenttia liikevaihdon tulisi lisääntyä tuloslaskelmaan verrattuna. Sen jälkeen esittelen herkkyysanalyysissä, minkälaisilla keinoilla kannattavuutta voitaisiin parantaa, ja miten se vaikuttaa katetuottoon ja muihin kannattavuutta mittaaviin tunnuslukuihin.

5.1.1 Prosenttimuotoinen tuloslaskelma

Yrityksen tuloslaskelma on prosenttimuotoisena taulukko 2. Tämä laskelma on muokattu yritysten välitilinpäätöksistä. Muokkaus on tapahtunut niin, että päällekkäiset kulut on poistettu. Päällekkäisillä kuluilla tarkoitetaan esimerkiksi toimitilan vuokria, -vakuutuksia ja muita toimitilaan liittyviä menoja. Opinnäytetyön lukija voi tuloslaskelmasta nähdä kustannusten prosentuaalisen suhteen liikevaihtoon.

Tuloslaskelma osoittaa tilanteen, mikä olisi ollut uuden yrityksen ensimmäisen puolen vuoden tuloslaskelman tulos jos yhdistyminen olisi tehty vuoden 2010 alussa. Tätä laskelmaa yrittäjät tarvitsevat hakiessaan ulkopuolista rahoitusta, sillä ulkopuoliset rahoittajat haluavat nähdä yrityksen kannattavuuden ja suunnitelman tuloksen kehittämistä.

Taulukko 2. Prosenttimuotoinen tuloslaskelma

TULOSLASKELMA	Prosentti- muotoinen
Myyntituotot:	
Myynti 22 %	98,04
Myynti 8 %	1,96
LIIKEVAIHTO	100,00
Materiaalit ja palvelut:	
Ostot 22 %	38,29
Yhteisöhankinnat	4,16
Varaston muutos	2,48
Ulkopuoliset palvelut/Alihankinta	2,39
Osto tai Myynti rahat	0,19
MATERIAALIT JA PALVELUT YHTEENSÄ	47,50
Henkilösivukulut:	
Yel-maksut	4,03
Yrittäjän palkan sivukulut	0,10
Tapaturmavakuutusmaksu	0,92
Ryhmähenkivakuutusmaksu	0,02
HENKILÖSTÖKULUT YHTEENSÄ	5,06
Poistot ja arvonalentumiset:	
Poistot aineettomista oikeuksista	0,44
Sumu-poistot kalustosta ja koneista	0,53
Laskennallinen poisto koneista ja kalustosta	0,00
POISTOT JA ARVONALENTUMISET YHTEENSÄ	0,97

Liiketoiminnan muut kulut:	
Toimitilavuokra	20,76
Siivous ja puhtaanapito	0,38
Vahinkovakuutus	0,20
Sähkö	1,26
Myyntikulu Luottokorttiprovisio	0,08
Kilometrikorvaukset	1,26
Mainonta/Lehti-ilmoitukset	1,26
Puhelinkulut	1,89
Internet	0,63
Konttoritarvikkeet	1,26
Tilatut lehdet	0,38
Jäsenmaksut	0,96
Kirjanpito	2,52
Yritysvakuutus	2,64
LIIKETOIMINNAN MUUT KULUT YHTEENSÄ	35,47
<hr/>	
LIIKEVOITTO / TAPPIO	10,99
<hr/>	
VOITTO/TAPPIO ENNEN SATUNNAISERIAÄ	10,99
<hr/>	
VOITTO/TAPPIO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	10,99
<hr/>	
Tilikauden verot	
Ennakkoverot	0,00
Tuloverot	0,00
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	10,99
<hr/>	

Tuloslaskelmasta voidaan havaita, että puolen vuoden ajalta tehdyssä tuloslaskelmassa tulos on 10,99 % voitollinen. Tuloslaskelmassa ei kuitenkaan ole huomioitu yrittäjien palkkatuloja, sillä kumpikaan yrittäjistä ei ole välitilinpäätösajalta maksanut itselleen palkkaa. YEL-maksut on maksettu noin 7500 euroa/vuosi palkan mukaan. Verohallinto.fi/uusi yritys sivun perusteella alin mahdollinen palkkatulo YEL-tuloksi on 6775,60 euroa/vuosi verovuonna 2010.

Yrittäjien on kuitenkin mahdollista nostaa itselleen niin sanottua palkkaa yksityisotoina. Näin tehtynä siitä maksetaan ainoastaan normaalia henkilökohtaista tuloveroa. Rahoittajat saattavat vaatia palkkatulojen huomioimista laskelmissa, sillä työstä on maksettava kohtuullista palkkaa joko itselleen tai palkatulle työntekijälle. Palkkatuloja/yksityisottoja saadakseen yrittäjien on kehitettävä yrityksen toimintaa ja kasvatettava liikevaihtoa.

5.1.2 Prosenttimuotoinen kannattavuuslaskelma

Yrittäjien kanssa käydyissä keskusteluissa sovimme kannattavuuslaskelman tekemisestä ja selvitimme erilaisten kustannusten määrät joita laskelmaan tarvitaan. Kannattavuuslaskelman mallina on käytetty Vantaan Uusyrittäjäkeskuksen mallia. Kannattavuus on yrityksen toiminnalle tärkein asia. Kannattava yritys pystyy toimimaan ja maksamaan laskunsa ajallaan.

Seuraavassa taulukko 3. olevasta kannattavuuslaskelmasta nähdään, miten yrityksen kustannusten tulisi prosentuaalisesti jakautua kiinteisiin ja muuttuviin kustannuksiin, sekä niiden sisällä oleviin erilaisiin kustannuseriin, jotta saavutetaan asetettu tulostavoite. Kannattavuuslaskelmassa on huomioitu yrittäjien haluama palkkatulo, ja tavoitetulokseksi on asetettu ainoastaan pieni voittoprosentti.

Kokonaismyynti on 123 % siksi, että laskelman luvut ovat arvonlisäverottomia ja näin ollen liikevaihto on 100 %. Siihen lisätään 23 % arvonlisävero, jolloin kokonaismyynniksi tulee 123 %. Muuttuvia kustannuksia tässä laskelmassa ovat ostot. Kiinteisiin kustannuksiin kuluvat kaikki loput kustannuserät.

Taulukko 3. Yrityksen prosenttimuotoinen kannattavuuslaskelma

KANNATTAVUUSLASKELMA	%
= TAVOITETULOS (Netto)	0,57
+ Lainojen lyhennys	0,00
= TULOT VEROJEN JÄLKEEN	0,57
+ Verot (valtio + kunta)	0,00

= RAHOITUSTARVE (Br.tulot)	0,57
+ Yrityslainojen koro	0,00
A = KÄYTTÖKATETARVE	0,57
YEL-maksut	3,64
-muut vakuutukset	3,41
-yrittäjien palkat	17,15
-palkkojen sivukustannukset	0,43
-vuokrat	18,76
-sähkö/vesi	1,14
-puhelin / telekopio	1,71
-kirjanpito	2,27
-toimistokulut	1,14
-matka / autokulut	1,14
-markkinointi	1,14
-koulutus	0,00
-lehdet yms.	0,34
-korjaukset	0,57
-muut kulut	3,41
B = KIINTEÄT KULUT YHTEENSÄ	56,23
A+B = MYYNTIKATETARVE	56,80
+ Ostot (ilman ALV)	43,20
= LIIKEVAIHTO	100,00
+ Arvonlisävero	23,00
= KOKONAISMYYNTI/-LASKUTUS	123,00

Kannattavuuslaskelman tavoitetulokseen päästäkseen yrityksen liikevaihdon tulee nousta 17,2 % tuloslaskelmassa esitetystä liikevaihdosta. Liikevaihdon nousun laske-
misessa on huomioitu liikevaihdon kasvun yhteydessä kasvavat aine- ja tarvikekulut.
Tulokseen päästyään yrittäjät pystyvät maksamaan itselleen pientä palkkatuloa ja yri-
tyksen tulos jää vielä 0,57 % voitolle.

Yrityksen halutessa päästä samaan voittoprosenttiin (10,99) kuin tuloslaskelmassa ja kuitenkin maksaa itselleen samaa palkkaa kuin kannattavuuslaskelmassa, yrityksen liikevaihdon tulee kasvaa 22,8 % tuloslaskelman liikevaihdosta.

Näissä laskelmissa ei ole huomioitu mahdollisia lisärahoituksesta aiheutuvia kuluja. Yrityksen ottaessa lisärahoitusta ulkopuoliselta rahoittajalta, täytyy niiden kulut huomioida näissä laskelmissa. Se vastaavasti lisää liikevaihdon kasvun tarvetta. Ulkopuolisesta rahoituksesta eli lainasta joudutaan maksamaan korkoa ja lainaa tulee lyhentää lainanantajan kanssa tehdyn maksusuunnitelman mukaan.

Veroja ei myöskään ole huomioitu kannattavuuslaskelmassa. Yhtiön säilyttäessä saman yhtiömuodon, mahdolliset edellisiltä vuosilta kertyneet tappiot voidaan vähentää yhtiön tuloksesta. Tappioita voi vähentää kymmenen vuoden aikana niiden syntymisestä. Tappion vähennysoikeus säilyy silloin, kun yli puolet yhtiöosuuksista ei ole vaihtanut omistajaa. Toisen vastuunalaisen yhtiömiehen on pitänyt säilyttää omistusoikeus koko ajan vähintään puoleen yhtiöosuuksista. Toisen puolen yhtiöosuuksien omistusoikeudet voivat olla vaihtuneet vaikka kuinka usein, ilman että ne vaikuttavat tappion vähennys oikeuteen. (Veronmaksajat, veroilmoitusohjeet.)

Avoimessa yhtiössä voiton verotus tapahtuu yhtiömiesten henkilökohtaisena verotuksena, jakautuen pääomaveroon ja ansiotuloveroon. Yritystulon jako pääoma- ja ansiotuloksi tapahtuu edellisen vuoden nettovarallisuuden perusteella. Nettovarallisuudesta 20 % luokitellaan pääomatuloksi. Nettovarallisuus lasketaan vähentämällä yhtymän varoista yhtymän velat. Lainasaamisia yhtiömiehiltä ei kuitenkaan lasketa yhtiön varoiksi. Pääomatuloa laskettaessa, nettovarallisuuteen lisätään 30 % viimeisen 12 kuukauden aikana maksetuista palkoista. Nettovarallisuus jaetaan yhtiömiesten kesken. Yhtiömiesten nettovarallisuuteen tehdään korjauksia, mikäli hän tai hänen perheenjäsen asuu yhtymän omistamassa asunnossa tai hänellä on yhtymän ostamiseen käytettyä korollista velkaa. (Verohallinto, avoin yhtiö/tuloverotus.)

Yhtymälle kuuluvien kiinteistöjen tai arvopapereiden luovutusvoitoista, joka on jaettu yhtiömiesten kesken, maksetaan pääomaveroa. Pääoma- ja ansiotulot lisätään muihin yhtiömiesten saamiin pääoma- ja ansiotuloihin. Pääomatuloista maksetaan 28 %:n verokannan mukaista veroa ja ansiotuloverotus on progressiivista. Vuonna 2010 alle 15 200 euron tuloista ei tarvitse maksaa valtionveroa. Niistä maksetaan kunnallisveroa ja

kirkollisveroa omien kuntien ja seurakuntien päättämien tuloveroprosenttien mukaan. Lisäksi YEL-tulon perusteella maksetaan 1,47 %:n sairaanhoitomaksu ja 1,05 %:n suuruinen päivärahamaksu. (Verohallinto, avoin yhtiö/tuloverotus.)

5.1.3 Prosenttimuotoinen herkkyysanalyysi

Kannattavuuteen vaikuttavia menetelmiä on useita. Taulukko 4. herkkyysanalyysissä on esitetty myyntimäärien ja hinnan muutosten vaikutus katetuottoon ja tulokseen, sekä tuloslaskelmasta laskettaviin tunnuslukuihin. Herkkyysanalyysi on tehty Turun Aikuiskoulutuskeskuksen mallia mukaillen. Tuloslaskelmasta laskettavia tunnuslukuja on neljä erilaista: katetuottoprosentti (KTP), kriittinen piste (KRP), varmuusmarginaali (VM) ja varmuusmarginaaliprosentti (VMP). Seuraavana ovat tunnuslukujen laskentakaavat, joita laskennassa on käytetty.

Katetuottoprosentin laskentakaava on:

Katetuotto x 100

Myynti

Kriittisen pisteen laskentakaava on:

Kiinteät kustannukset x 100

Kateprosentti

Varmuusmarginaalin laskentakaava on:

Myynti – kriittinen piste

Varmuusmarginaaliprosentin laskentakaava on:

Varmuusmarginaali x 100

Myynti

(Jyrkkiö & Riistama 2008, 20 - 22.)

Taulukko 4. Herkkyysanalyysi hinnan - ja myynnin muutosten vaikutuksesta kannattavuuteen

	Lähtö- kohta	Myynti -10 %	Myynti +10 %	Hinta -10 %	Hinta +10 %
Myyntituotot	100,00	90,00	110,00	90,00	110,00
Muuttuvat kustannukset	43,20	38,88	47,52	43,20	43,20
<u>Katetuotto</u>	<u>56,80</u>	<u>51,12</u>	<u>62,48</u>	<u>46,80</u>	<u>66,80</u>
Kiinteät kustannukset	56,23	56,23	56,23	56,23	56,23
<u>Tulos</u>	<u>0,57</u>	<u>-5,11</u>	<u>6,25</u>	<u>-9,43</u>	<u>10,57</u>
Katetuottoprosentti	56,80	56,80	56,80	52,00	60,73
Kriittinen piste	99,00	99,00	99,00	108,14	92,60
Varmuusmarginaali	1,00	-9,00	11,00	-18,14	17,40
Varmuusmarginaali %	1,00	-10,00	10,00	-20,15	15,82

Herkkyysanalyysistä voidaan havaita, että paras vaikutus tulokseen saadaan kun hintaa nostetaan 10 %. Tämä ei kuitenkaan ole aivan näin suoraviivaista matematiikkaa. Hinnan nostamisessa pitää ottaa huomioon, kuinka paljon hinnan nostaminen vähentää myyntiä. Mitä enemmän alalla on kilpailua, sitä heikommin hinnan nostaminen parantaa kannattavuutta. (Alhola & Lauslahti 2000, 73.)

Myynnin lisäämisellä on myös hyvä vaikutus tuloksen kasvamiseen. Se miten myyntiä saadaan kasvatettua, edellyttää markkinointiin ja myyntiin kohdistuvia toimenpiteitä. Toimenpiteenä voisi olla myynnin kohdistaminen alueille, joilla asiakkaat ovat valmiit maksamaan tuotteista enemmän tai alueille, joissa kilpailu on vähäisempää. Panostuksen pitää kuitenkin olla oikeassa suhteessa myynnin lisäämiseen. Huomioon otettava seikka on, että myynnin lisääminen saattaa alentaa hintatasoa. (Alhola & Lauslahti 2000, 72.)

Seuraavassa taulukko 5. esitetään miten muuttuvien - ja kiinteiden kustannusten muutokset vaikuttavat katetuottoon ja tulokseen sekä tunnuslukuihin.

Taulukko 5. Herkkyysanalyysi muuttuvien - ja kiinteiden kustannusten muutosten vaikutuksesta kannattavuuteen

	Lähtö- kohta	MuKu +10 %	MuKu -10 %	KiKu +10 %	KiKu -10 %
Myyntituotot	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Muuttuvat kustannukset	43,20	47,52	38,88	43,20	43,20
<u>Katetuotto</u>	<u>56,80</u>	<u>52,48</u>	<u>61,12</u>	<u>56,80</u>	<u>56,80</u>
Kiinteät kustannukset	56,23	56,23	56,23	61,85	50,61
<u>Tulos</u>	<u>0,57</u>	<u>-3,75</u>	<u>4,89</u>	<u>-5,05</u>	<u>6,19</u>
Katetuottoprosentti	56,80	52,48	61,12	56,80	56,80
Kriittinen piste	99,00	107,15	92,00	108,90	89,10
Varmuusmarginaali	1,00	-7,15	8,00	-8,90	10,90
Varmuusmarginaali %	1,00	-7,15	8,00	-8,90	10,90

Kuten laskelmasta voidaan havaita, paras vaikutus tulokseen on kiinteiden kustannusten 10 %:n laskulla. Kiinteiden kustannusten karsimisen yksi keino on toiminnan tehostaminen. Muita keinoja ovat tukitoimien ulkoistaminen ja kaikkien sisäisten resurssien kohdentaminen asiakkaan kannalta tärkeimpiin osaamisalueisiin. (Alhola & Lauslahti 2000, 73.)

Muuttuvien kustannusten laskulla ei ole ihan yhtä hyvää vaikutusta tulokseen. Kuitenkin 10 %:n laskulla saavutetaan ihan kohtuullinen tulosparannus. Muuttuvien kustannusten karsimiskeinoja ovat toimintojen tehostaminen, raaka-aineostojen kilpailuttaminen aika ajoin sekä kassa-alennusten hyväksi käyttäminen. (Alhola & Lauslahti 2000, 72.)

Näiden laskelmien lisäksi kannattaa kiinnittää huomiota pääoman käytön tehostamiseen, sillä niillä on myös vaikutusta yrityksen kannattavuuteen. Yrityksen on hyvä miettiä myyntisaataville annettuja maksuaikoja sekä vastaavasti ostoveloidelle saatuja maksuaikoja. Mitä pidemmät maksuajat saadaan yrityksen omille ostoveloidelle, ja mitä paremmin myyntisaatavat saadaan omaan kassaan, sitä parempi tilanne on yrityksen kannalta. Kassa-alennuksia ei kuitenkaan kannata jättää käyttämättä. Niistä voi kertyä yllättävän paljon säästöä vuoden aikana. (Alhola & Lauslahti 2000, 73.)

Yhteenvedona herkkyyssanalyysista voidaan todeta, että pienimmätkin yksittäiset muutokset suuntaan tai toiseen saattavat merkittävästi vaikuttaa yrityksen tulokseen sekä kannattavuuteen. Siksi niihin kannattaa kiinnittää huomiota ja pyrkiä vaikuttamaan mahdollisimman moneen tekijään yhtä aikaa. Esimerkkinä voidaan ottaa taulukko 6. laskelma, jossa myyntiä lisätään viidellä prosentilla ja samalla vähennetään muuttuvia- ja kiinteitä kustannuksia kolmella prosentilla. Muutokset eivät ole rahallisesti isoja, silti niillä on tuloksen paranemiseen hyvä vaikutus.

Taulukko 6. Laskelma usean pienen muutoksen vaikutuksesta tulokseen ja tunnuslukuihin

	Lähtökohta	Myyntimäärä +5 %, MuKu ja KiKu -3 %
Myyntituotot	100,00	100,00
Muuttuvat kustannukset	43,20	41,90
<u>Katetuotto</u>	<u>56,80</u>	<u>58,10</u>
Kiinteät kustannukset	56,23	51,95
<u>Tulos</u>	<u>0,57</u>	<u>6,15</u>
Katetuottoprosentti	56,80	58,10
Kriittinen piste	99,00	89,42
Varmuusmarginaali	1,00	10,58
Varmuusmarginaali %	1,00	10,58

Laskelmasta nähdään, että katetuotto ja katetuottoprosentti kasvavat näillä muutoksilla 1,30 %. Kiinteitä kustannuksia nämä muutokset pienentävät 4,28 % suhteutettuna liikevaihtoon. Tulokseen näillä muutoksilla on 5,58 % tulosta parantava vaikutus.

5.2 Case-yrityksen lisärahoitusvaihtoehdot

Case-yrityksen remontoimiseen tarvittavaan lisärahoitukseen on monia vaihtoehtoja. Helpoin ja samalla nopein on yhtiömiesten oman pääoman sijoittaminen yhtiöön. Mikäli tähän ei kuitenkaan ole mahdollisuutta, seuraavaksi paras ja nopein lisärahoituksen saantimahdollisuus olisi pankkilaina. Pankit kuitenkin vaativat lainalle takuita. Lainan takaukseen voisi käyttää yrityksen omistamia koneita ja laitteita, mikäli niiden arvo siihen riittäisi. Toinen vaihtoehto takaukselle on yhtiömiesten henkilökohtainen takaus tai Finnvera Oyj:n tarjoama pientakaas. Pientakauspäätöksen saa Finnvera

Oyj:ltä melko nopeasti. Yritys toimittaa rahoitushakemuksen omaan pankkiinsa. Yrittäjän oma pankki tekee rahoituspäätöksen ja hakee siihen takausta Finnvera Oyj:ltä.

Erityisluottolaitosten myöntämistä rahoitusvaihtoehdoista, edellä mainitun pientakuksen lisäksi, mahdollisia olisivat Finnvera Oyj:n myöntämät pienlaina ja naisyrittäjälaina. Pienlaina on tarkoitettu pienille yrityksille, joilla ei ole enempää kuin viisi työntekijää. Yrityksen pitää myös työllistää perustajat. Lainan määrä olisi enintään 35 000 euroa/yritys, mikä riittäisi case-yrityksen remontointikuluihin. Lisäksi tähän lainaan olisi mahdollista saada Euroopan kehitysaluerahaston myöntämää korkotukea.

Naisyrittäjälaina on tarkoitettu naisten omistamien ja johtamien yritysten kehittämiseen. Muut ehdot ovat aivan samanlaiset kuin pienlainassa. Myös tähän lainaan on mahdollista saada Euroopan kehitysaluerahastolta korkotukea. Näihin Finnvera Oyj:ltä haettavaan lainoihin pitää kuitenkin olla liiketoimintasuunnitelma ja liikeidean toteuttamiskelpoisuutta ja kannattavuutta arvioidaan ennen rahoituspäätöksen tekemistä. Lisäksi yrityksestä saatetaan teettää yritystutkimus.

ELY-keskuksien myöntämiä avustuksia yritys ei luultavasti tule saamaan, vaikka niitä hakisikin. Sillä ELY-keskus ei voi myöntää avustusta yrityksille, joiden vaikutusalueella on muitakin saman toimialan yrityksiä. Avustuksen myöntäminen aiheuttaisi kilpailun vääristymistä.

Yhteenvedon lisärahoituksen hankkimisesta case-yritykselle, pitäisin parhaana ja nopeimpana vaihtoehtona pankkilainaa ja siihen takauksen hakemista Finnvera Oyj:ltä. Keskittämällä yrityksen raha-asiat tiettyyn pankkiin, yritys pystyy neuvottelemaan itselleen edulliset ja joustavat lainaehdot.

6 YHTEENVETO

PK-yritysten rahoitusmahdollisuudet ovat laajat. On vaikea sanoa, mikä on kullekin yritykselle paras vaihtoehto. Tilanteeseen vaikuttaa toimiala ja se, mihin yritys rahoitusta tarvitsee. Kaikki vaihtoehdot kannattaa selvittää ja miettiä, mikä on yritykselle edullisin ja joustavin rahoitusmuoto. Liiketoimintasuunnitelma, tulossuunnitelma ja tuloslaskelma on hyvä olla valmiina, että rahoitusyhtiö/erityisluottolaitos saa paperit heti valmiina ja oikein täytettynä. Se nopeuttaa hakemuksen käsittelyä ja sitä kautta rahoituksen saamista.

Case-yrityksen lähtötilanne on kohtuullinen. Tuloslaskelmasta nähtiin, että yhdistetyn tuloslaskelman tulos oli positiivinen. Liikevaihdon kasvattaminen auttaa yrittäjiä saamaan itselleen palkkatuloja, sekä mahdollistaa yksityisottojen nostamisen yrityksen tililtä.

Case-yrityksen yhtiömiehiksi saatiin kaksi vahvaa alan ammattilaista. Tämä on yritykselle hyvä lähtötilanne. Yrityksen toiminta laajenee ja asiakkaat saavat monipuolisempaa palvelua samasta paikasta. Samalla pystytään karsimaan päällekkäisiä kuluja ja toimintoja sekä keskittämään aine- ja tarvikehankinnat. Keskittämällä saadaan parempia alennuksia ja pystytään helpommin neuvottelemaan tarvikkeiden hinnoista. Kiinteiden kustannusten pitäminen mahdollisimman alhaisina, ja myynnin kohtuullinen lisääminen, auttaa yritystä saavuttamaan helpommin vaaditun liikevaihdon.

Lisärahoituksen kanssa tulee olla varovainen, että ei sorruta liian suuriin lainoihin. Niiden takaisin maksu ja korkomenot voivat hyvin nopeasti vaikuttaa yrityksen kannattavuuteen ja maksuvalmiuteen. Järkevällä taloussuunnittelulla ja toiminnan kehittämisellä yritys tulee saavuttamaan itselleen ja yritystoiminnalle asetetut tavoitteet.

LÄHTEET

Alhola, K. & Lauslahti, S. 2000. Laskentatoimi ja kannattavuuden hallinta. Helsinki; WSOY

Elinkeinoelämän keskusliitto. Julkisen sektorin erityisrahoitus. Saatavissa: http://www.ek.fi/www/fi/innovaatiot/innovaatioiden_ rahoitus/julkisen_sektorin_ erityi_srahoitus.php [viitattu 5.8.2010].

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Saatavissa: <http://www.ely-keskus.fi/fi/Elinkeinottojoaosaaminenjakulttuuri/Sivut/default.aspx> [viitattu 30.8.2010].

Etera.Tietoa Eterasta. Saatavissa: https://www.etera.fi/fi/tietoa_ eterasta/Sivut/Default.aspx [viitattu 28.8.2010].

Etera. Yrityksen kehittäminen. Saatavissa: <https://www.etera.fi/fi/yel/kehittaminen/rahaa/Sivut/Default.aspx> [viitattu 13.8.2010].

Finanssialan Keskusliitto. Rahoitusyhtiöiden toiminta. Saatavissa: http://www.fkl.fi/www/page/fk_ www_ 3814 [viitattu 30.8.2010].

Finnvera Oyj. Finnvera lyhyesti. Saatavissa: <http://www.finnvera.fi/fin/Finnveran-esittely/Finnvera-lyhyesti> [viitattu 6.8.2010].

Finnvera Oyj. Käyttöpääoma. Saatavissa: <http://www.finnvera.fi/fin/Liiketoiminnan-aloitus/Loeydae-ratkaisuja-rahoitustarpeisiin/Kaeyttoepaeaeoma#pop188> [viitattu 8.8.2010].

Finnvera Oyj. Lainat. Saatavissa: <http://www.finnvera.fi/fin/Lainat/Kehittaemislaina> [viitattu 12.8.2010].

Finnvera Oyj. Liiketoiminnan aloittaminen. Löydä ratkaisuja rahoitustarpeisiin. Saatavissa: <http://www.finnvera.fi/fin/Liiketoiminnan-aloitus/Loeydae-ratkaisuja-rahoitustarpeisiin> [viitattu 8.8.2010].

Finnvera Oyj. Oma pääoma. Saatavissa: <http://www.finnvera.fi/fin/Liiketoiminnan-aloitus/Loeydae-ratkaisuja-rahoitustarpeisiin/Oma-paaeoma#pop184> [viitattu 8.8.2010].

Finnvera Oyj. Takaukset. Saatavissa: <http://www.finnvera.fi/fin/Takaukset/Ympaeristoetakaus> [viitattu 12.8.2010].

Jyrkkiö, E. & Riistama, V. 2008. Laskentatoimi päätöksenteon apuna. 18. -20. painos. Helsinki: WSOY.

Keksintösäätiö. Keksintösäätiön tuet. Saatavissa: <http://www.keksintosaatio.fi/default.asp?docId=15160> [viitattu 9.8.2010].

Keskuskaupakamari. Yrityksen perustajan opas. 2009.

Leppiniemi, J. 2009. Rahoitus. 5., uudistettu painos. Helsinki: WSOY.

Mavi. Investointituki. Saatavissa: <http://www.mavi.fi/fin/index/maaseudunrahoitus/yritystuett/investointituki.html> [viitattu 10.8.2010].

Mavi. Käynnistystuki. Saatavissa: <http://www.mavi.fi/fin/index/maaseudunrahoitus/yritystuett/kaynnistystuki.html> [viitattu 11.8.2010].

Mavi. Tietoa virastosta. Saatavissa: <http://www.mavi.fi/fin/index/tietoavirastosta.html> [viitattu 12.8.2010].

Mavi. Yritystuett. Saatavissa: <http://www.mavi.fi/fin/index/maaseudunrahoitus/yritystuett.html> [viitattu 9.8.2010].

Mela. Maatalouden luopumistuki. Saatavissa: <http://www.mela.fi/Elaketurva/Luopumistuki/Luopuminen-maataloudesta> [viitattu 12.8.2010].

Niskanen, J. & Niskanen, M. 2004. Tilinpäätös. 2., uudistettu painos. Helsinki: Edita.

Tekes. Saatavissa: <http://www.tekes.fi/fi/community/Tekes/320/Tekes/626> [viitattu 29.8.2010].

Tekes.Rahoitusvalikoima. Saatavissa:

<http://www.tekes.fi/fi/community/Tutkimus%20ja%20kehitys/485/Tutkimus%20ja%20kehitys/1349> [viitattu 13.8.2010].

Turun Aikuiskoulutuskeskus. Saatavissa:

<http://www.tuakk.net/virkoyat/katelask/hyvkayt.html> [viitattu 26.9.2010].

Työ- ja elinkeinoministeriö. Sosiaalinen yritys. Saatavissa:

<http://www.tem.fi/index.phtml?s=2565> [viitattu 11.8.2010].

Työ- ja elinkeinotoimisto. Starttiraha. Saatavissa:

http://www.mol.fi/mol/fi/04_yrittaminen/05_starttiraha/index.jsp [viitattu 11.8.2010].

Työ- ja elinkeinotoimisto. Yrittäminen. Saatavissa:

http://www.mol.fi/mol/fi/04_yrittaminen/index.jsp [viitattu 12.8.2010].

Vantaan Uusyrityskeskus. Saatavissa:

<http://www.vuyk.fi/fileadmin/tiedostot/Kannattavuuslaskelma.pdf> [viitattu 26.9.2010].

Verohallinto. Avoin yhtiö. Tuloverotus. 2009. Saatavissa:

http://www.vero.fi/?article=3238&domain=VERO_MAIN&path=5,40,89,91&language=FIN [viitattu 17.8.2010].

Verohallinto. Uusi yritys. Yrittäjän eläke - ja työttömyysturva. Saatavissa:

http://www.vero.fi/?article=3240&domain=VERO_MAIN&path=5,40,89,91&language=FIN [viitattu 26.9.2010].

Veronmaksajat. Veroilmoitusohjeet. Saatavissa: <http://www.veronmaksajat.fi/fi-FI/veroilmoitusohjeet/henkiloyhtio> [viitattu 31.8.2010].

Viitala, R. & Jylhä, E. 2006. Liiketoimintaosaaminen. 1. painos. Helsinki: Edita.

Yritys-Suomi. Kehittäminen. Rahoitus. Saatavissa:

<http://www.yrityssuomi.fi/default.aspx?ContentID=10571&NodeID=14428> [viitattu 12.8.2010].

Yritys-Suomi, Perustamissopimus.2008. Saatavissa:

<http://www.yrityssuomi.fi/default.aspx?contentid=9314> [viitattu 31.1.2010].

Yritys-Suomi. Rahoitus. Saatavissa:

<http://www.yrityssuomi.fi/default.aspx?ContentID=10605&NodeID=14415> [viitattu 9.8.2010].